
Kyrkomötet Organisationsutskottets betänkande 2009:1

Styrning och ledning

Sammanfattning

I detta betänkande behandlas Kyrkostyrelsens skrivelse 2009:5 Styrning och ledning samt sju motioner som ansluter till skrivelsen. I skrivelsen föreslås ändringar i kyrkoordningen som bl.a. innebär att

- kyrkoherdens ledningsansvar utvidgas och att detta uttryckligen anges i kyrkoordningen,
- bestämmelsen om valbarhetshinder vid anställning förtydligas,
- tillsättning av domprost ska ske av en tillsättningsnämnd med representanter från stiftet och den lokala nivån,
- även diakoner ska ha rösträtt vid val av biskop,
- biskoparnas ställning i Kyrkomötet och lärofrågornas behandling förtydligas samt,
- att den särskilda beslutsordningen för annat än lärofrågor skärps.

Skrivelsen tillstyrks i sin helhet av utskottet. Utskottet tillstyrker samtidigt ett motionsyrkande avseende reglerna för överklagande av biskopsval samt föreslår Kyrkomötet att med anledning av ett andra motionsyrkande i samma motion och med anledning av ytterligare en motion uppdra åt Kyrkostyrelsen att göra en skyndsam översyn av formerna för biskopsval. Utskottet föreslår att övriga motioner avslås.

I Kyrkostyrelsens skrivelse föreslås slutligen ett antal ändringar i Kyrkomötets arbetsordning, vilka samtliga tillstyrks av utskottet.

Läronämnden, Tillsyns- och uppdragsutskottet samt Kyrkorättsutskottet har yttrat sig.

Till betänkandet finns en reservation och en särskild mening.

Innehåll

Sammanfattning.....	1
Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut	4
Skrivelsens förslag.....	4
Kyrkostyrelsens skrivelse 2009:5, Styrning och ledning	4
Motionernas förslag.....	4
Motion 2009:1, av Ola Isacsson, Biskopars rösträtt i Kyrkomötet.....	4
Motion 2009:18, av Ylva Wahlström, Ge diakoner rösträtt i biskopsval.....	4
Motion 2009:25 av Anna-Sara Walldén, Rösträtt vid biskopsval för präster inom EFS.....	4
Motion 2009:32 av Susann Torgerson m.fl., Utred sättet att välja biskop.....	5
Motion 2009:38 av Anders Roos, Att välja biskop.....	5
Motion 2009:54 av Joakim Svensson och Fredrik Sidenvall, Diakonernas rösträtt vid biskopsval	5
Motion 71 av Karl-Gunnar Svensson, Biskopars rösträtt i Kyrkomötet.....	5
Yttrande från Läronämnden	5
Yttrande från andra utskott	5
Bakgrund.....	5
Församling och samfällighet	6
Skrivelsen.....	6
Utskottets överväganden	6
Kyrkoherde och kyrkoråd.....	7
Skrivelsen.....	7
Utskottets överväganden	8
Kyrkoherdens möjligheter att begära beslutsprövning	9
Skrivelsen.....	9
Utskottets överväganden	9
Beslut om församlingsinstruktionen	9
Skrivelsen.....	9
Utskottets överväganden	10
Kyrkligt anställdas valbarhet som förtroendevalda	10
Skrivelsen.....	10
Utskottets överväganden	10
Tillsättning av domprost.....	11
Skrivelsen.....	11
Utskottets överväganden	11
Val av biskop.....	12
Skrivelsen.....	12
Motionerna.....	12
Utskottets överväganden	13

Biskoparnas ställning i Kyrkomötet och lärofrågornas behandling.....	14
Skrivelsen.....	14
Motionerna.....	15
Utskottets överväganden	15
Mandatperiod, sammanträdesfrekvens och särskilt valsammanträde.....	15
Skrivelsen.....	15
Utskottets överväganden	16
Särskild beslutsordning för annat än lärofrågor	16
Skrivelsen.....	16
Utskottets överväganden	16
Valbarhetskrav för Kyrkomötets ordförande	16
Skrivelsen.....	16
Utskottets överväganden	16
Jäv för Kyrkomötets ledamöter	17
Skrivelsen.....	17
Utskottets överväganden	17
Kyrkoordningens ställning och auktoritet	17
Skrivelsen.....	17
Utskottets överväganden	18
Kyrkoordningen och Svenska kyrkans bestämmelser.....	18
Skrivelsen.....	18
Utskottets överväganden	18
Beslutsprövning av ett stift.....	18
Skrivelsen.....	18
Utskottets överväganden	19
Arbetsordning för Kyrkomötet	19
Skrivelsen.....	19
Utskottets överväganden	20
Reservation och särskild mening.....	22
Reservation av Susann Torgerson.....	20
Särskild mening om diakoners rösträtt vid biskopsval	20
Bilaga 1, Ändringar i kyrkoordningen.....	22
Bilaga 2, Ändringar i kyrkoordningen.....	25
Bilaga 3, Ändringar i Arbetsordning för Kyrkomötet	42
Bilaga 4, Läronämndens yttrande 2009:2y.....	47
Bilaga 5, Läronämndens yttrande 2009:3y.....	48
Bilaga 6, Läronämndens yttrande 2009:9y.....	49
Bilaga 7, Tillsyns- och uppdragsutskottets yttrande 2009:1y	50
Särskilt yttrande av Åke Blomqvist.....	51
Bilaga 8, Kyrkorättsutskottets yttrande 2009:7y	52

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att som vilande anta Kyrkostyrelsens förslag till ändringar i 11 kap. 16–19 §§ kyrkoordningen enligt *bilaga 1*.
2. Kyrkomötet beslutar att anta Kyrkostyrelsens förslag till ändringar i 2, 3, 4, 5, 8, 10, 11, 33, 34 och 57 kap. kyrkoordningen, med de av utskottet föreslagna justeringarna, enligt *bilaga 2*.
3. Kyrkomötet beslutar att anta Kyrkostyrelsens förslag till ändringar i 1, 3, 4, och 6 kap. Arbetsordning för Kyrkomötet enligt *bilaga 3*.
4. Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2009:1.
5. Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2009:18.
6. Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2009:25.
7. Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2009:32.
8. Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2009:38, punkten 1.
9. Kyrkomötet beslutar att bifalla motion 2009:38, punkten 2.
10. Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2009.:54.
11. Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2009:71.
12. Kyrkomötet beslutar med anledning av motion 2009:32 och 2009:38, punkten 1, att ge Kyrkostyrelsen i uppdrag att göra en skyndsam översyn av formerna för biskopsvalen och återkomma till Kyrkomötet med förslag till förbättringar.

Skrivelsens förslag

Kyrkostyrelsens skrivelse 2009:5, Styrning och ledning

1. Kyrkomötet beslutar att anta Kyrkostyrelsens förslag till ändringar i 2, 3, 4, 5, 8, 10, 11, 33, 34 och 57 kap. kyrkoordningen.
2. Kyrkomötet beslutar att anta Kyrkostyrelsens förslag till ändringar i 1, 3, 4, och 6 kap. Arbetsordning för Kyrkomötet.

Motionernas förslag

Motion 2009:1, av Ola Isacsson, Biskopars rösträtt i Kyrkomötet

Kyrkomötet beslutar att uppdra till Kyrkostyrelsen att, mot bakgrund av att biskop Thomas Söderberg i 2008 års justerade kyrkomötesprotokoll (§ 179, utskottet punkt 3) medgavs rätten att reservera sig mot ett beslut han inte röstat i, återkomma med förslag om att ge stiftens tjänstgörande biskopar rösträtt i Kyrkomötet.

Motion 2009:18, av Ylva Wahlström, Ge diakoner rösträtt i biskopsval

Kyrkomötet beslutar att uppdra till Kyrkostyrelsen att föreslå ändringar i kyrkoordningen så att rösträtten vid biskopsval gäller även för Svenska kyrkans diakoner.

Motion 2009:25 av Anna-Sara Walldén, Rösträtt vid biskopsval för präster inom EFS

Kyrkomötet beslutar att uppdra till Kyrkostyrelsen att arbeta fram förslag till förändringar i kyrkoordningen i syfte att även de präster som har tjänst inom EFS (Evangeliska Fosterlands-Stiftelsen) får rösta i biskopsval på samma premisser som präster anställda av stift och församling.

Motion 2009:32 av Susann Torgerson m.fl., Utred sätet att välja biskop

O 2009:1

Kyrkomötet beslutar att uppdra till Kyrkostyrelsen att tillsätta en utredning med direktivet att förslå en förändrad metod att utse biskop.

Motion 2009:38 av Anders Roos, Att välja biskop

1. Kyrkomötet beslutar att uppdra till Kyrkostyrelsen att utreda möjligheterna till förändrat förfarande i nomineringsvalet (nuvarande provvalet) till biskop.
2. Kyrkomötet beslutar att uppdra till Kyrkostyrelsen att utreda hur ett biskopsval ska gå till avseende när överklagande kan ske, vilka överklagandetider som kan gälla, vilka regler som ska gälla för förteckningen av de röstande och vilka grupper i valmanskåren som ska behöva ha ersättare.

Motion 2009:54 av Joakim Svensson och Fredrik Sidenvall, Diakonernas rösträtt vid biskopsval

Kyrkomötet beslutar att avslå de av Kyrkostyrelsen föreslagna ändringarna i 8 kap. 13–14 a §§ i kyrkoordningen, samt det av Kyrkostyrelsen föreslagna tillägget i 8 kap. 16 a §.

Motion 71 av Karl-Gunnar Svensson, Biskopars rösträtt i Kyrkomötet

Kyrkomötet beslutar att uppdra till Kyrkostyrelsen att ta fram en ordning som ger tjänstgörande biskopar rösträtt i Kyrkomötet.

Yttrande från Läronämnden

Läronämnden har yttrat sig över skrivelsen avsnitt 12 samt motionerna 2009:1 och 2009:71 om biskoparnas ställning i Kyrkomötet i *bilaga 4*, Ln 2009:2y. Läronämnden har vidare yttrat sig över skrivelsen avsnitt 9 samt motionerna 2009:18, 2009:25 och 2009:54 om rösträtt vid biskopsval i *bilaga 5*, Ln 2009:3y. Slutligen har Läronämnden yttrat sig över skrivelsen avsnitt 3 om kyrkoherdens ledningsansvar i *bilaga 6*, Ln 2009:9y.

Yttrande från andra utskott

Tillsynsutskottet har yttrat sig över skrivelsens föreslagna ändringar i 33, 34 och 57 kap. kyrkoordningen i *bilaga 7*, TU 2009:1y. Kyrkorättsutskottet har yttrat sig över skrivelsens föreslagna ändringar i kyrkoordningen och över skrivelsens föreslagna ändringar i Arbetsordning för Kyrkomötet i *bilaga 8*, Kr 2009:7y.

Bakgrund

Kyrkostyrelsens skrivelse grundar sig på de förslag som utredningen om demokrati och delaktighet i Svenska kyrkan lade fram år 2008 i sitt slutbetänkande *Styra och leda*. Kyrkostyrelsens förslag överensstämmer i stort med utredningens. På några punkter är dock styrelsen av annan uppfattning. Enligt sitt uppdrag hade utredningen även att utreda frågorna om obligatoriska församlingsmöten, biskopens ordförandeskap i stiftsstyrelsen samt antalet ledamöter i Kyrkomötet. Utredningen fann inte skäl att föreslå några förändringar på dessa områden, en bedömning som Kyrkostyrelsen instämde i. Skrivelsen innehåller därför inte några förslag i dessa delar varför de inte heller tas upp i detta betänkande.

Församling och samfällighet

Skrivelsen

Enligt 4 kap. 31 § första stycket ska kyrkonämnden, om det inte finns särskilda skäl, uppdra åt församlingarnas kyrkoråd att disponera de anslag som enligt den fastställda budgeten eller ett särskilt beslut har blivit anvisade åt församlingarna. Detta gäller endast sådana anslag som avser den grundläggande uppgiften att fira gudstjänst, bedriva undervisning samt utöva diakoni och mission. Kyrkonämnden ska vidare, även i detta fall om det inte finns särskilda skäl, enligt samma paragrafs andra stycke uppdra åt församlingarnas kyrkoråd respektive pastoratsnämnd att för samfälligheten handlägga arbetsgivarfrågor för sådana anställda som avses i 2 kap. 11 § tredje respektive fjärde stycket. Sistnämnda bestämmelser tar sikte på sådan personal som ska ha arbetsuppgifter i endast en av församlingarna i en samfällighet eller i endast ett av pastoraten i en flerpastoratssamfällighet. I sådana fall är det kyrkorådet resp. pastoratsnämnden som beslutar om anställningen.

Kyrkostyrelsens förslag i dessa delar innebär att kyrkonämndens skyldighet att delegera rätten att disponera anslagen för den grundläggande uppgiften till församlingskyrkoråden stramas upp. Undantag från denna skyldighet ska endast få förekomma om det finns ”synnerliga skäl” till det, inte som enligt nu gällande ordning att det räcker med ”särskilda skäl”. Kyrkostyrelsen anger att innebörden av begreppet ”synnerliga skäl” får komma att framgå av den praxis som över tiden kan utvecklas.

Vad häfter gäller arbetsgivarfrågorna innebär Kyrkostyrelsens förslag att den obligatoriska delegationen av dessa frågor från kyrkonämnden till församlingskyrkoråden resp. pastoratsnämnden i princip tas bort. I stället införs en fakultativ delegation som, vad gäller församlingarna, inte bara tar sikte på arbetsgivarfrågor utan på samtliga uppgifter som särskilt avser församlingen. Delegationen till pastoratsnämnden är begränsad till arbetsgivarfrågor eftersom detta organs uppgift enbart är att hantera denna typ av frågor. En konsekvens av den föreslagna ändringen av 31 § andra stycket är att 31 § tredje och fjärde styckena kan tas bort.

Kyrkostyrelsens förslag i nu aktuella delar innebär slutligen ett förtydligande av skillnaden mellan begreppen ”tillsätta” och ”anställa”. Det är kyrkonämnden som anställer personal medan kyrkoråden och i förekommande fall pastoratsnämnden svarar för själva tillsättningen, dvs. fattar beslut om vem som ska få befattningen. Detta har kommit till uttryck i de av Kyrkostyrelsen föreslagna ändringarna i 2 kap. 11 § tredje och fjärde styckena samt 4 kap. 33 § andra stycket.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att anta Kyrkostyrelsens förslag avseende församling och samfällighet.

En ledstjärna i arbetet med att ta fram regler i kyrkoordningen för relationen mellan församlingarna och den samfällighet i vilken de samverkar var att på olika sätt stärka församlingarnas ställning. Församlingen är den primära enheten inom kyrkan och det är där verksamheten bedrivs. Det var viktigt att bestämmelserna om den lokala nivån gavs ett sådant innehåll att församlingarna så långt det var möjligt också fick möjlighet att själva bestämma över de medel som samfälligheten ställer till förfogande för församlingsarbetet. Ett led i denna strävan var bestämmelsen 4 kap. 31 § första stycket om att kyrkonämnden ska, om det inte finns särskilda skäl, uppdra åt församlingarnas kyrkoråd att få disponera de anslag som samfälligheten har anvisat för verksamheten i församlingarna. Utskottet delar Kyrkostyrelsens uppfattning att det är viktigt att församlingarnas kyrkoråd,

för att kunna ta sitt fulla ansvar för verksamheten, också ska få rätt att disponera de nödvändiga ekonomiska resurserna för detta. Genom att skärpa bestämmelsen om kyrkonämndens skyldighet att låta kyrkoråden själva bestämma om hur anslagen ska användas tydliggörs på ett bättre sätt församlingarnas ansvar för sin egen verksamhet. Begreppet ”synnerliga skäl” klargör enligt utskottets uppfattning att undantaget kan komma ifråga bara om det i ett visst fall föreligger extraordinära omständigheter för att kunna göra ett avsteg från huvudregeln. Utskottet tillstyrker därför skrivelsens förslag i denna del.

Om den föreslagna skärpningen av undantagsbestämmelsen innebär en förstärkning av församlingarnas ställning kan Kyrkostyrelsens förslag om delegering av arbetsgivarfrågor synas gå i motsatt riktning. Det finns dock enligt utskottets uppfattning goda skäl för en sådan ordning. Samfälligheten är arbetsgivare för alla som är anställda inom samfälligheten. Det är därmed den som alltid har det yttersta ansvaret för att arbetsgivarfrågorna hanteras på ett korrekt sätt. En framgångsrik personal- och lönepolicy kräver att dessa frågor hanteras gemensamt av det organ som har ansvaret för arbetsgivarfrågorna. Detta gäller även i hög grad arbetsmiljöfrågornas hantering. Praktiska och verksamhetsmässiga skäl kan dock innebära att det i framför allt de större samfälligheterna kan finnas behov av att kunna delegera vissa frågor till församlingskyrkoråden och i förekommande fall till pastoratsnämnderna. Den föreslagna bestämmelsen i 4 kap. 31 § andra stycket ger en sådan möjlighet utan att för den skull vara mer eller mindre tvingande. Den ger kyrkonämnden en rätt att utifrån de lokala förutsättningarna skapa en väl fungerande organisation men med ett bibehållet yttersta ansvar för arbetsgivarfrågorna. Utskottet tillstyrker därför förslagen i denna del.

Utskottet delar slutligen Kyrkostyrelsens uppfattning om behovet av ett tydliggörande av skillnaden mellan att tillsätta och anställa personal på sätt som har skett i de föreslagna ändringarna i 2 kap. 11 § och 4 kap. 33 §.

Kyrkoherde och kyrkoråd

Skrivelsen

Med syfte att skapa en tydligare ansvarsfördelning mellan kyrkoherde och kyrkoråd föreslås i skrivelsen att kyrkoherden genom bestämmelser i kyrkoordningen får i uppdrag att leda all verksamhet i en församling och i en pastoratssamfällighet. Kyrkorådet och kyrkonämnden ska fortsatt vara styrelse i församlingen resp. samfälligheten. Därför innehåller förslaget en ändring av 2 kap. 5 § som klargör dels att kyrkorådet är församlingens styrelse dels också att det är kyrkoherden som leder all verksamhet i församlingen. Bestämmelsen i nuvarande 5 § om kyrkorådets övergripande uppgifter, omsorgen om församlingslivet och ansvaret för den grundläggande uppgiften, föreslås flyttas över till 4 kap. 5 § av vilken det framgår att kyrkorådet tillsammans med kyrkoherden ska ha ett gemensamt ansvar för att den grundläggande uppgiften blir utförd. Kyrkorådets närmare uppgifter framgår av 7 § i förslaget. Till denna paragraf har flyttats över bestämmelsen om kyrkorådets tillsynsansvar över nämndernas verksamhet från den nu gällande 2 kap. 5 § samtidigt som det klargörs att det i kyrkoordningen finns ytterligare bestämmelser om uppgifter som kyrkorådet ska fullgöra. Den nuvarande bestämmelsen i 2 kap. 6 § om kyrkoherdens ansvar och uppgifter utgår och får i stället sin motsvarighet i 5 kap. 1 och 1 a §§. I 2 kap. 8 § föreslås ett nytt andra stycke av vilket framgår att kyrkoherdens utökade ledningsansvar också ska gälla i flerpastoratssamfälligheter.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att anta Kyrkostyrelsens förslag avseende kyrkoherde och kyrkoråd.

Utskottet delar Kyrkostyrelsens uppfattning att den nuvarande lydelsen av 2 kap. 6 § leder till oklarheter och att det bl.a. därför finns ett behov av en förändring. Utskottet menar att de nu föreslagna bestämmelserna om kyrkoherdens ställning och ansvar i församlingen och kyrkoherdens relation till kyrkorådet inte rubbar ”principen om förening av folkligt förankrad självstyrelse och ämbetsförvaltning inom kyrkans gemensamma uppdrag”. Även om förslaget naturligtvis innebär en viss förstärkning av kyrkoherdens ställning bibehålls den i alla organisatoriska sammanhang grundläggande principen om att det är en styrelses uppgift att styra verksamheten medan den operativa ledningen ligger på en anställd. Utskottet har diskuterat den uppdelning som brukar göras mellan att styra och leda och har konstaterat att det torde vara i det närmaste omöjligt att komma längre än man har gjort i utredningsförslaget. Där sägs bl.a.: ”Begreppen *styra* och *leda* är inte entydiga. Enkelt kan sägas att till styrelsefunktionen brukar hänföras mer övergripande uppgifter medan ledarskapet mer är inriktat på den löpande verksamheten.” Mot denna bakgrund anser utskottet det inte meningsfullt att försöka sig på ytterligare förtydliganden och klarlägganden när det gäller kyrkorådets uppgifter som styrelse och kyrkoherdens ledningsansvar. Det finns flera skäl till detta. Den kyrkliga strukturen på lokalplanet är långt ifrån enhetlig. Det finns stora församlingar och samfälligheter med en komplicerad organisation och omfattande verksamhet med många anställda och det finns små och medelstora enheter med kanske bara några få anställda. Att med detta faktum som utgångspunkt kunna skapa en generell normgivning som är tillämplig på alla situationer och i alla församlingar och samfälligheter är inte möjligt. Härutöver är det utskottets uppfattning att det inte finns något regelsystem som är så fulländat att det inte kan förebygga eller lösa alla tvister som är relaterade till personliga motsättningar mellan människor.

Det är angeläget att påpeka att det utökade ledningsansvar som nu kommer att läggas på kyrkoherdarna kommer att ställa stora krav på denna yrkesgrupp. Det är då enligt utskottets uppfattning angeläget att kyrkoherdarna har den kompetens och de kunskaper som behövs för att på bästa sätt kunna fullgöra sitt uppdrag som chefer och ledare. Den behörighetsgivande utbildningen för blivande kyrkoherdar som Kyrkomötet har fattat beslut om ökar förutsättningarna för ett mer kompetent och effektivt ledarskap i Svenska kyrkan. Det är också viktigt att kyrkoherdens utökade ledningsansvar får förståelse och acceptans hos de förtroendevalda och att kyrkoråd och kyrkonämnder har den kunskap och insikt som krävs för att på ett bra sätt kunna styra verksamheten i församlingen och samfälligheten. Stiften kan här göra en insats inom ramen för sin främjandefunktion. Information och kunskapsspridning om rollfördelning och ansvar är vägar som bör utnyttjas i detta sammanhang.

Med hänvisning till det ovan sagda och på de av Kyrkostyrelsen i övrigt anförda skälen tillstyrker utskottet förslaget i skrivelsen i dessa delar.

Skrivelsen

Kyrkostyrelsen föreslår att kyrkoherden oavsett tillhörighet till församlingen eller någon av samfällighetens församlingar ska kunna begära beslutsprövning av beslut som fattats av församlingen resp. samfälligheten. Detta sker genom ett tillägg i 57 kap. 8 §. Enligt nu gällande ordning har kyrkoherden denna möjlighet endast under förutsättning att han eller hon är folkbokförd i församlingen eller, om det handlar om beslut av en samfällighet, i någon av församlingarna i samfälligheten. Den föreslagna ändringen motiveras främst utifrån det tillsynsansvar som kyrkoherden har beträffande all verksamhet i församlingen och att kyrkoherden som ledamot i kyrkorådet därför bör ha samma rätt att begära beslutsprövning som de valda ledamöterna.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att anta Kyrkostyrelsens förslag avseende kyrkoherdens möjligheter att begära beslutsprövning.

Utskottet delar Kyrkostyrelsens uppfattning att det är rimligt att kyrkoherden, utifrån sitt särskilda uppdrag, tillförsäkras samma rätt som övriga ledamöter i kyrkoråd och kyrkonämnd att begära beslutsprövning av beslut som fattats av församlingen eller samfälligheten. I likhet med vad Tillsyns- och uppdragsutskottet anfört i sitt yttrande anser utskottet att den föreslagna ordningen är ett bra sätt att bevara balansen i den gemensamma ansvarslinjen mellan förtroendevalda och vigningstjänsten. Utskottet tillstyrker därför förslaget.

Beslut om församlingsinstruktionen

Skrivelsen

Församlingsinstruktionen är ett instrument som måste finnas i varje församling, dels för domkapitlets tillsyn, dels också för att ange församlingens övergripande verksamhetsinriktning. Församlingsinstruktionen ska enligt 57 kap. 6 § utfärdas av domkapitlet efter godkännande av församlingens kyrkoråd och kyrkoherden var för sig.

Kyrkostyrelsen föreslår att det i stället ska vara församlingens beslutande organ och kyrkoherden som var för sig ska godkänna instruktionen. Detta framgår av den föreslagna ändringen i 6 §. Det innebär att det slutliga ställningstagandet till innehållet i församlingsinstruktionen kommer att ligga hos kyrkofullmäktige i de fall församlingen inte har direktvalt kyrkoråd.

Enligt nu gällande bestämmelser i 57 kap. 5 § ska instruktionen bl.a. innehålla regler om fortbildning för viss personal och en redovisning av församlingens samverkan med andra församlingar i personalfrågor. Kyrkostyrelsen föreslår att dessa punkter inte ska finnas med i instruktionen. Motivet till denna förändring är främst att denna typ av personalfrågor bäst handläggs i relationen arbetsgivare – arbetstagare och att de därför inte bör regleras i en församlingsinstruktion.

En konsekvens av att samverkan i personalfrågor inte längre ska ingå i instruktionen är att bestämmelsen i 5 kap. 3 § måste ändras. Hänvisningen till församlingsinstruktionen kan inte vara kvar eftersom personalfrågorna inte längre ska regleras där.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att anta Kyrkostyrelsens förslag avseende beslut om församlingsinstruktionen.

Förutom att vara ett instrument för domkapitlets tillsyn är församlingsinstruktionen syfte också att ange församlingens övergripande verksamhetsinriktning. Det handlar därför om styrning på strategisk nivå. Det finns som Kyrkostyrelsen anför i sin skrivelse av denna anledning goda skäl som talar för att det ska vara församlingens högsta beslutande organ som ska godkänna församlingsinstruktionen. En konsekvens av det faktum att det är samfälligheten som är arbetsgivare är att frågor som rör förhållandet arbetsgivare – arbetstagare inte bör finnas med i instruktionen. Utskottet anser att detta är en riktig tanke och utskottet tillstyrker därför på de av Kyrkostyrelsen anförda skälen förslagen i dessa delar.

Kyrkligt anställdas valbarhet som förtroendevalda Skrivelsen

I 33 kap. 9 § finns bestämmelser om valbarhetshinder för förtroendeuppdrag. Hindret gäller alla kyrkligt anställda och den huvudsakliga innebörden är att den som har en tjänstgöringsgrad över 20 procent av heltid för sin befattning inte är valbar till beredande och verkställande organ hos sin egen arbetsgivare. Tolkningen av bestämmelsen har vållat vissa svårigheter och skrivelsen innehåller därför på denna punkt ett förslag till förtydligande. Utredningen hade föreslagit en beräkningstid på fyra månader. Kyrkostyrelsen anser för sin del att denna tid bör utsträckas till fem månader. Motivet är enligt styrelsen att detta skulle möjliggöra för en förtroendevald att t.ex. arbeta heltid under ett fyra veckor långt konfirmandläger och fortfarande kunna behålla sitt förtroendeuppdrag.

Det kan uppstå gränsdragningsproblem mellan begreppen ”uppdragstagare” och ”anställd”. I skrivelsen föreslås därför ett tillägg till 9 § som innebär att det klart framgår att valbarhetshindret även gäller för uppdragstagare.

Slutligen föreslås att det ska framgå av bestämmelsen att valbarhetshindret för en som är anställd av en samfällighet ska gälla i samtliga kyrkoråd när det är en samfällighet som är arbetsgivare. För närvarande gäller valbarhetshindret bara i församlingskyrkorådet om anställningen innefattar tjänstgöring i den församlingen.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att anta Kyrkostyrelsens förslag avseende kyrkligt anställdas valbarhet som förtroendevalda.

Utskottet är positivt till den förändring som föreslås i bestämmelsen om valbarhetshinder för anställda i 33 kap. 9 §. Bestämmelsen kan ses som en precisering av den nu gällande 20-procentsregeln samtidigt som den innebär en skärpning eftersom valbarhetshindret avser samtliga församlingskyrkoråd i en samfällighetsavsett i vilken församling som vederbörande arbetar. Utskottet kan dock inte utesluta att det trots den gjorda preciseringen kan uppstå gränsdragningsproblem men i förhållande till vad som nu gäller synes det enligt utskottets uppfattning bli mindre komplicerat att i olika fall bedöma vad som gäller. På de av Kyrkostyrelsen anförda skälen tillstyrker utskottet därför förslaget.

En särskild fråga som utskottet har att ta ställning till är de övergångsbestämmelser som ska gälla i detta fall. Ett ikraftträdande den 1 januari 2010 skulle medföra att de som valts enligt de nu gällande reglerna men som inte hade varit

valbara enligt de nya reglerna skulle bli tvungna att lämna sina uppdrag vid årsskiftet. Detta är inte en acceptabel lösning. Det är inte heller lämpligt med en ordning som skulle innebära att den som enligt de gamla valbarhetsreglerna valts till ledamot i kyrkoråd eller kyrkonämnd får behålla sitt uppdrag under hela den kommande mandatperioden. Den av Kyrkomötet i år beslutade ändringen skulle då inte få genomslag förrän 2014.

Utskottet föreslår mot denna bakgrund att de nya reglerna för valbarhet ska tillämpas från den 1 november i år. Detta medför att när det nyvalda kyrkofullmäktige, samfällda kyrkofullmäktige och stiftsfullmäktige ska välja personer till de uppdrag inom församlingen, samfälligheten och stiftet och som avser tiden efter valåret ska den nya bestämmelsen i 33 kap. 9 § tillämpas. När det gäller direktvalt kyrkoråd blir dock de gamla bestämmelserna tillämpliga eftersom ledamöter och ersättare i det direktvalda kyrkorådet utsetts enligt nu gällande bestämmelser. Den nu föreslagna ordningen får till följd att olika regler kommer att gälla beroende på vilken typ av kyrkoråd det handlar om. Detta är dock något som från praktisk synpunkt torde sakna betydelse.

Tillsättning av domprost

Skrivelsen

Enligt nu gällande ordning ska enligt 34 kap. 12 § en befattning som domprost tillsättas av stiftsstyrelsen. Innan stiftsstyrelsen fattar beslut ska kyrkoråden i varje församling i pastoratet ges tillfälle att yttra sig över de behöriga sökandena varefter domkapitlet ska yttra sig. För att tydliggöra att tillsättningen av en domprost är ett gemensamt beslut mellan stiftet och domkyrkoförsamlingen föreslår Kyrkostyrelsen att en särskild tillsättningsnämnd ska få denna uppgift. Biskopen ska vara självskriven ordförande och stiftsstyrelsen och den lokala nivån ska utse vardera tre ledamöter och lika många ersättare. Stiftsstyrelsen ska utse en ersättare för biskopen som ledamot medan nämnden inom sig utser en vice ordförande. Nämndens ledamöter och ersättare ska utses bland ledamöter och ersättare i stiftsstyrelsen resp. kyrkorådet, kyrkonämnden alt. pastoratsnämnden beroende på hur den lokala organisationen är utformad. Enligt Kyrkostyrelsen innebär förslaget en tillfredsställande avvägning mellan de intressen som finns hos församlingen eller samfälligheten å ena sidan och hos stiftet å den andra.

Tillsättningsnämndens beslut ska kunna beslutsprövas, vilket ska framgå av 57 kap. 8 §. Beslutsprövningen föreslås ske direkt till Svenska kyrkans överklagandenämnd. Motivet till detta sammanfaller med den i skrivelsen föreslagna ändringen av beslutsprövning av ett stift. Se nedan.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att anta Kyrkostyrelsens förslag avseende tillsättning av domprost.

Utskottet anser att förslaget om en särskild tillsättningsnämnd med uppgiften att tillsätta befattningen som domprost innebär en tillfredsställande avvägning mellan de intressen som finns hos församlingen eller samfälligheten å ena sidan och hos stiftet å den andra. Utskottet tillstyrker därför förslaget i skrivelsen på de av Kyrkostyrelsen anförda skälen.

Val av biskop

Skrivelsen

Kyrkostyrelsen föreslår ingen ändring av gällande ordning med direkt avgörande biskopsval. De ändringar som föreslås är i korthet följande:

1. Benämningen ”provval” i nuvarande 8 kap. 7 § ersätts med begreppet ”nomineringsval”. Detta innebär ingen saklig förändring utan den nya benämningen är enligt Kyrkostyrelsen mer adekvat eftersom det de facto handlar om en nomineringsprocess inför det slutliga valet.

2. Diakoner som är anställda i stiftet och dess församlingar ska ges rösträtt vid valet enligt den föreslagna ändringen i 8 kap. 13 §.

3. Rösträtten för präster och diakoner ska bara gälla för dem som är anställda tills vidare eller på viss tid med minst sex månaders anställningstid enligt den föreslagna ändringen i 8 kap. 14 §. Det är anställningsförhållandet vid tidpunkten för stiftsstyrelsens beslut om när biskopsvalet ska äga rum som blir avgörande för rösträtten.

4. I stiftet som helhet ska det i princip utses lika många elektorerna som det finns röstberättigade präster och diakoner, se skrivelsens förslag till ny paragraf i 8 kap. 16 §. Enligt den föreslagna ändringen i 8 kap. 17 § ska det inom varje pastorat väljas minst en elektor. Stiftsstyrelsen ska därefter fördela övriga elektorerna i förhållande till antalet röstberättigade kyrkotillhöriga i varje pastorat.

5. Antalet elektorerna från utlandskyrkan ska enligt den föreslagna bestämmelsen i 8 kap. 16a § vara lika många som det finns röstberättigade präster och diakoner för församlingen. Skälet till detta är att det inte har bedömts möjligt att beräkna antalet elektorerna i förhållande till antalet röstberättigade medlemmar.

6. Konsekvensändringar görs i bestämmelserna om val av ärkebiskop i 8 kap. 14 §. Även diakonernas röster ska delas med tio.

Motionerna

Motionerna 18 och 54 tar upp frågan om diakonernas rösträtt vid biskopsval. Syftet med motion 18 är att ge diakonerna den rösträtt vid valet av biskop som redan föreslagits i skrivelsen. I motion 54 yrkas däremot avslag på skrivelsens förslag i denna del. För de närmare motiveringarna hänvisas till motionerna.

I motion 25 framställs önskemål om att präster med tjänst inom EFS ska få rösträtt vid biskopsval på samma premisser som präster som är anställda av stift och församlingar. Den närmare motiveringen framgår av motionen.

Såväl utredningen som Kyrkostyrelsen har behandlat frågan om EFS-prästernas rösträtt vid biskopsval och funnit att de inte bör få det. Skälet till detta hänger enligt Kyrkostyrelsen samman med den balans som måste råda vid biskopsval mellan vigda och icke-vigda. I skrivelsen sid. 55 anför Kyrkostyrelsen om detta följande:

Bland annat för att den ovan nämnda balansen ska upprätthållas menar Kyrkostyrelsen att det är riktigt att prästernas och diakonernas rösträtt begränsas till att avse dem som är anställda tills vidare eller på viss tid med minst sex månaders anställningstid. Det är rimligt att också inkludera dem som har en så lång visstidsanställning som sex månader eller mer. För tydlighetens skull vill Kyrkostyrelsen framhålla att det avser dem som har en pågående anställning i stiftet eller i någon av stiftets församlingar den dag då stiftsstyrelsen beslutar om tidpunkt för valet och att det när det gäller visstidsanställningar ska

vara fråga om en sammanhängande anställningstid på sex månader eller mer.

Av detta följer att de EFS-prästerna som inte har tjänst i stiftet eller i någon av stiftets församlingar heller inte ska ha rösträtt. Det skulle vara olämpligt att göra en avgränsning som innebär att EFS-prästerna hade rösträtt, men inte andra präster och diakoner som står under tillsyn av biskop och domkapitel utan att fördenskull ha en sådan anställning som enligt Kyrkostyrelsens förslag skulle leda till rösträtt.

I motion 32 framförs önskemål om en utredning med direktivet att föreslå en förändrad metod för att utse biskop. Huvudinvändningen från motionärernas sida är att med nuvarande ordning, och än mer om skrivelsens förslag godtas av kyrkomötet, blir valkorporationen alltför stor och att det då inte blir konstruktivt att föra en diskussion om kvaliteter och egenskaper hos en blivande biskop.

Motion 38 aktualiserar främst frågan om själva tillvägagångssättet vid biskopsvalen, något som enligt motionärens uppfattning har varit mindre diskuterat. Motionären pekar bl.a. på möjligheten att genomföra nomineringsvalet digitalt och att ny teknik borde öka möjligheterna att skapa stor delaktighet och därmed ökad demokrati i valet och förberedelserna till detta. Motionären är också kritisk till den ordning som råder vid överklagande av ett biskopsval. Den närmare motiveringen framgår av motionen.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att antar Kyrkostyrelsens förslag avseende val av biskop. Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2009:18, 2009:25, 2009:32, 2009:38, punkten 1 och 2009:54. Kyrkomötet beslutar att bifalla motion 2009:38, punkten 2. Kyrkomötet beslutar med anledning av motion 2009:32 och 2009:38, punkten 1 att ge Kyrkostyrelsen i uppdrag att göra en skyndsam översyn av formerna för biskopsvalen och återkomma till Kyrkomötet med förslag till förbättringar.

Frågan om diakonernas rösträtt vid biskopsval hänger samman med frågan om diakonatets ställning i Svenska kyrkan. Sistnämnda fråga är avgjord. När kyrkoordningen beslutades blev diakonatet kyrkorättsligt reglerat och diakonerna ingår därför numera i det treledade ämbetet och står under biskopens och domkapitlets tillsyn. Detta är skälet till att en diakon kan vara ledamot av domkapitlet och kan även delta i valet av den präst eller diakon som ska vara ledamot där. Med detta konstaterande är det enligt utskottet både naturligt och logiskt att även diakonerna är med och utse sin biskop. Utskottet tillstyrker därför Kyrkostyrelsens förslag om detta och även de övriga ändringar som föreslås i skrivelsen som en följd att valmanskåren kommer att utökas.

Utöver de ändringar som föreslås i skrivelsen i 8 kap. bör som en konsekvens av den föreslagna rösträtten för diakonerna även bestämmelserna i 15 § om stiftsstyrelsens förteckning och 28 § om val i kontrakt kompletteras. Utskottet lägger därför fram förslag om detta.

Skrivelsen innehåller i övrigt inte några förslag om mer genomgripande förändringar när det gäller biskopsvalet. Den ändring som föreslås, förutom de ändringar som hänger samman med den föreslagna rösträtten för diakonerna, är att benämningen provval ändras till nomineringsval i 8 kap. 7 §. Utskottet delar Kyrkostyrelsens uppfattning att detta är en mer adekvat beskrivning av vad syftet är med detta val.

Motionerna 18 och 54 aktualiserar frågan om diakonernas rösträtt vid biskopsval. I motion 18 vill motionären att diakonerna ska få rösträtt något som

redan tillgodosetts i förslaget. Motionen bör därför avslås. I motion 54 framställs önskemål om att Kyrkostyrelsens förslag ska avvisas i den del det avser diakonernas rösträtt. Med hänsyn till utskottets nu gjorda ställningstagande i frågan föreslår utskottet att motionen ska avslås.

Motion 25 syftar till att även de präster som har tjänst inom EFS ska få rösta i biskopsvalet på samma premisser som präster anställda av stift och församling. Det ovan citerade uttalandet ur skrivelsen klargör den problematik som uppstår om motionärens önskemål skulle tillgodoses. Utskottet delar Kyrkostyrelsens bedömning i detta avseende och föreslår därför att motionen ska avslås.

I motion 32 anser motionären att nuvarande ordning vid biskopsval fungerar dåligt främst beroende på att valmanskåren i många fall är alltför stor. Detta medför att en diskussion om kvaliteter och egenskaper hos en ev. blivande biskop inte blir konstruktiv. Om även diakonerna får rösträtt blir valmanskåren enligt motionären än större. Utskottet är medvetet om problemet och under utskottets överläggningar framkom flera exempel på genomförda provval där svårigheter hade uppstått i samband med arbetet med nomineringar. Motion 38 första punkten innehåller yrkande om att Kyrkostyrelsen får i uppdrag att utreda möjligheterna till ett förändrat förfarande i nomineringsvalet till biskop. Detta är också sådant som hänger samman med de problem som aktualiseras i motion 32. Mot denna bakgrund anser utskottet att det finns skäl att närmare analysera var problemen finns. Utskottet föreslår därför att Kyrkostyrelsen bör få i uppdrag att göra en skyndsam översyn av formerna för biskopsvalen och återkomma till Kyrkomötet med förslag till förbättringar.

I motion 38 andra yrkandet begärs ett uppdrag till Kyrkostyrelsen att utreda frågorna kring överklagande och vilka överklagandetider som ska gälla, vilka regler som ska gälla för förteckning av de röstande samt vilka grupper i valmanskåren som behöver ersättare. Utskottet finner att de frågor motionären vill ha utredda är angelägna, inte minst mot bakgrund av de nyligen genomförda biskopsvalen. Utskottet föreslår därför bifall till denna del av motionen.

Biskoparnas ställning i Kyrkomötet och lärofrågornas behandling

Skrivelsen

I skrivelsen föreslås en precisering i fråga om vilka lärofrågor Läronämnden obligatoriskt ska yttra sig över. Läronämnden får i ett yttrande över andra lärofrågor ange att det gäller en sådan fråga där den särskilda beslutsordningen kan bli tillämplig.

Biskoparnas inflytande över beslut i grundläggande lärofrågor stärks genom att biskoparna i det enskilda ärendet avgör när den särskilda beslutsordningen för lärofrågor ska tillämpas. Den ska gälla om biskoparna finner att ett visst beslutsförslag strider mot Svenska kyrkans tro, bekännelse och lära. Den särskilda beslutsordningen innebär att ett ärende – där Kyrkomötet vill bifalla ett förslag som har avstyrkts av biskoparna därför att det står i strid med Svenska kyrkans tro, bekännelse och lära – slutligt avgörs vid det första sammanträdet med ett nyvalt kyrkomöte. För den händelse Kyrkomötet då vill bifalla ett förslag som har avstyrkts av biskoparna krävs att $\frac{3}{4}$ av de röstande ansluter sig till förslaget. Biskoparna deltar även i Kyrkomötets arbete i övrigt.

I motionerna 1 och 71 framställs med delvis olika motivering önskemål om att ge biskoparna rösträtt i Kyrkomötet och det yrkas därför att Kyrkostyrelsen ska få i uppdrag att återkomma till Kyrkomötet med ett förslag som tillgodoser detta önskemål. För de närmare motiveringarna hänvisas till motionerna.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att anta Kyrkostyrelsens förslag avseende biskoparnas ställning i Kyrkomötet och lärofrågornas behandling. Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2009:1 och 2009:71.

Det förslag som Kyrkostyrelsen nu lagt fram är enligt utskottets uppfattning en bra lösning på den sedan 1982 års kyrkomötesreform flitigt diskuterade frågan om biskoparnas ställning i Kyrkomötet. Förslaget ger inte biskoparna någon formell rösträtt i Kyrkomötet men den konstruktion som valts innebär en avsevärd förstärkning av biskoparnas inflytande över lärofrågorna. Det måste bedömas som högst osannolikt att det skulle uppstå en situation där Kyrkomötet i en lärofråga vill fatta ett beslut som enligt biskoparnas uppfattning strider mot Svenska kyrkans tro, bekännelse och lära. Om det ändå skulle hända och biskoparna i en sådan situation beslutar att den särskilda beslutsordningen ska gälla, medför detta dels att ett slutligt beslut inte kan fattas förrän vid ett sammanträde med ett nyvalt Kyrkomöte året efter att valen till Kyrkomötet ägt rum dels också att det då kommer att krävas att minst tre fjärdedelar av de röstande bifaller förslaget. Enligt utskottets uppfattning innebär den föreslagna beslutsordningen att risken för att ett beslut i Kyrkomötet strider mot Svenska kyrkans tro, bekännelse och lära är i det närmaste obefintlig. Den lösning som valts ger därför biskoparna enligt utskottets uppfattning ett tydligare inflytande i Kyrkomötets arbete än ett ledamotskap med rösträtt skulle ge. Även den ändring som föreslås i ett nytt stycke i 11 kap. 1 § och som anger att stiftens biskopar deltar i Kyrkomötets arbete är enligt utskottets uppfattning en viktig markering av biskoparnas förändrade roll i Kyrkomötet. Av dessa skäl och på de skäl Kyrkostyrelsen i övrigt anfört som motiv för sitt förslag tillstyrker utskottet förslaget i skrivelsen.

I motionerna 1 och 71 framställs yrkanden med delvis olika motiveringar som båda dock syftar till att biskoparna ska få rösträtt i Kyrkomötet. Utskottet tillstyrker skrivelsens förslag i denna del och motionerna bör därför avslås.

Mandatperiod, sammanträdesfrekvens och särskilt valsammanträde

Skrivelsen

Kyrkostyrelsen föreslår att mandatperioden för Kyrkomötet ska sträcka sig från 1 januari året efter valåret till och med den 31 december det år som det hålls val. Nu gällande ordning som innebär att mandatperioden börjar först den 1 mars året efter valåret har sitt ursprung i tidigare förslag som byggde på ett indirekt valt kyrkomöte. Ändringen framgår av 11 kap. 4 § i skrivelsen.

Utredningen hade också föreslagit att det skulle hållas ett extra valsammanträde med Kyrkomötet före februari månads utgång året efter valåret. Kyrkostyrelsen fann främst av kostnadsskäl att utredningens förslag i denna del inte borde genomföras.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att anta Kyrkostyrelsens förslag avseende mandatperiod, sammanträdesfrekvens och särskilt valsammanträde.

Utskottet hälsar med tillfredsställelse förslaget om ett snabbare valgenomslag för Kyrkomötet, särskilt som den nuvarande ordningen har sitt ursprung i tidigare förslag om ett indirekt valt kyrkomöte. Det har därmed inte funnits något sakligt skäl att ha en mandatperiod för Kyrkomötet som räknas först från den 1 mars året efter valåret.

Utskottet hade välkomnat en förändrad ordning som gjorde att valresultatet hade fått snabbare genomslag än idag. Utskottet har dock förståelse för att Kyrkostyrelsen främst av kostnadsskäl inte valde att ställa sig bakom Demokratiutredningens förslag om ett särskilt valsammanträde redan före februari månads utgång året efter valåret.

Utskottet biträder därför förslaget i skrivelsen samtidigt som utskottet noterar att Kyrkostyrelsen avser att återkomma i frågan så att det från och med år 2011 blir möjligt att hålla ett första sammanträde med Kyrkomötet före maj månads utgång och ett andra sammanträde på hösten.

Särskild beslutsordning för annat än lärofrågor

Skrivelsen

I skrivelsen föreslås en justering av bestämmelsen i 11 kap. 19 § av vilken framgår att det i vissa fall krävs likalydande beslut vid två på varandra följande kyrkomöten för att ändra kyrkoordningen. Beslut ska enligt vad som föreslås kunna fattas med $\frac{3}{4}$ majoritet vid ett sammanträde. Uppnås inte denna kvalificerade majoritet ska det krävas två likalydande beslut. Det andra beslutet ska fattas vid det första sammanträdet med ett nyvalt kyrkomöte.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att anta Kyrkostyrelsens förslag avseende särskild beslutsordning för annat än lärofrågor.

Utskottet tillstyrker förslaget på de av Kyrkostyrelsen angivna skälen.

Valbarhetskrav för Kyrkomötets ordförande

Skrivelsen

Kyrkostyrelsen föreslår att Kyrkomötets ordförande ska väljas bland ledamöterna. Detta är inte enligt den nuvarande bestämmelsen i 11 kap. 8 § något krav. Kyrkostyrelsen hänvisar i detta sammanhang till att Kyrkomötet alltsedan kyrkomötesreformen 1982 alltid valt ordförande bland sina ledamöter. Det kan därmed sägas vara en etablerad ordning.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att anta Kyrkostyrelsens förslag avseende valbarhetskrav för Kyrkomötets ordförande.

Utskottet tillstyrker på de av Kyrkostyrelsen angivna skälen förslaget i denna del.

Skrivelsen

Enligt nu gällande ordning finns inga bestämmelser i kyrkoordningen om jäv för kyrkorådets ledamöter. Ärendena i Kyrkomötet är enligt Kyrkostyrelsen av sådan övergripande karaktär att frågor om jäv inte torde komma att aktualiseras. Om emellertid en jävssituation skulle uppstå skulle det dock vara en förbättring om det av kyrkoordningen framgår att de jävsregler som gäller i kyrkofullmäktige även ska tillämpas i Kyrkomötet. I skrivelsen föreslås därför en ny paragraf, 11 kap. 8 a §, enligt vilken bestämmelserna om jäv också ska gälla för Kyrkomötet. Enligt 3 kap. 22 § tredje stycket får en jävsfråga i fullmäktige beslutsprövas endast i samband med beslutsprövning av det beslut genom vilket fullmäktige avgjort ärendet. Eftersom Kyrkomötets beslut inte kan bli föremål för någon prövning finns följaktligen ingen hänvisning till detta stycke i den föreslagna bestämmelsen i 11 kap. 8 a §.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att anta Kyrkostyrelsens förslag avseende jäv för Kyrkomötets ledamöter.

Utskottet delar Kyrkostyrelsens bedömning att frågor om jäv ytterst sällan kan bli aktuella i Kyrkomötet. I likhet med styrelsen anser utskottet dock att det vore en förbättring att även för Kyrkomötet föra in jävsregler i kyrkoordningen motsvarande dem som finns för kyrkofullmäktige. Utskottet biträder därför skrivelsens förslag i denna del.

Kyrkoordningens ställning och auktoritet

Skrivelsen

I likhet med utredningen finner Kyrkostyrelsen att det inte finns skäl att föra in några bestämmelser om sanktioner i kyrkoordningen. Såväl utredningen som Kyrkostyrelsen anser däremot att det bör införas en bestämmelse om att åtgärder ska vidtas när ett beslut har upphävts efter beslutsprövning. I skrivelsen föreslås därför en ny bestämmelse om detta i 57 kap. 20 §. Enligt den föreslagna bestämmelsen ska församlingen eller samfälligheten, om ett beslut har upphävts och verkställighet redan skett, fatta beslut om rättelse så snart som möjligt. Församlingen eller samfälligheten ska härutöver senast tre månader efter det att beslutet upphävts meddela domkapitlet vilka åtgärder som har vidtagits med anledning av upphävandet.

Det bör noteras att någon motsvarande bestämmelse inte föreslås när det gäller ett upphävt beslut som fattats av ett stift. Skälet till detta är, som framgår av avsnittet *Beslutsprövning av ett stift* nedan, att beslut av ett stift föreslås gå direkt till Svenska kyrkans överklagandenämnd för prövning och att nämnden inte har samma ställning gentemot stiftens domkapitlet som domkapitlet har i relation till den lokala nivån.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att anta Kyrkostyrelsens förslag avseende kyrkoordningens ställning och auktoritet.

I likhet med Kyrkostyrelsen finner utskottet inte skäl att föreslå införandet av någon form av sanktioner i kyrkoordningen mot en församling eller samfällighet som inte rättar sig efter ett beslut av domkapitlet eller Svenska kyrkans överklagandenämnd. Den ordning som istället föreslås för uppföljningen av ett upphävt beslut utan några inslag av sanktioner är enligt utskottets uppfattning ett bättre alternativ. Utskottet biträder därför Kyrkostyrelsens förslag i denna del.

Kyrkoordningen och Svenska kyrkans bestämmelser

Skrivelsen

I skrivelsen föreslås en ändring av nuvarande bestämmelsen i 10 kap. 2 § och en ny paragraf 2 a i samma kapitel. Syftet med förslaget är att begreppet ”kyrkoordningen” ska klargöras genom att det inte längre ska anges att Kyrkomötet ska utfärda bestämmelser på vissa områden ”i kyrkoordning”. I stället ska det enligt förslaget anges att Kyrkomötets bestämmelser ska ingå i kyrkoordningen om inte särskilda skäl talar mot detta. Vidare föreslås en kodifiering av det som redan gäller, nämligen att alla bestämmelser som har beslutats av Kyrkomötet och Kyrkostyrelsen ska meddelas i Svenska kyrkans bestämmelser.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att anta Kyrkostyrelsens förslag avseende kyrkoordningen och Svenska kyrkans bestämmelser.

Utskottet tillstyrker Kyrkostyrelsens förslag med den motivering som anförs i skrivelsen.

Beslutsprövning av ett stift

Skrivelsen

Nu gällande ordning, som innebär att beslut av ett stift ska beslutsprövas av domkapitlet i samma stift, har ifrågasatts. Med de nära kopplingar som finns mellan stiftsfullmäktige, stiftsstyrelse och övriga nämnder i stiftet å ena sidan och domkapitlet i stiftet å den andra sidan, ligger det enligt Kyrkostyrelsen nära till hands att frågor om jäv kan uppkomma. Kyrkostyrelsen anser att det är viktigare att ha en ordning där frågor om jäv inte ska behöva uppstå än att hålla fast vid principen att beslutsprövningen alltid ska kunna ske i två instanser. Detta är motivet till skrivelsens förslag till ändring av 57 kap. 9 §. Ändringen innebär att Svenska kyrkans överklagandenämnd blir första och enda instans när det gäller beslutsprövning av beslut som fattats av ett stift. Av den föreslagna ändringen framgår att samma ordning ska gälla även när det handlar om beslut av den i skrivelsen föreslagna tillsättningsnämnden. Se avsnittet om tillsättning av domprost ovan.

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att anta Kyrkostyrelsens förslag avseende beslutsprövning av ett stift.

Utskottet tillstyrker Kyrkostyrelsens förslag med den motivering som anförs i skrivelsen.

Arbetsordning för Kyrkomötet

Skrivelsen

Till grund för Kyrkostyrelsens förslag till ändringar i arbetsordningen ligger en av utredningen avlämnad promemoria med förslag till ändringar i arbetsordningen. Utredningen har också i maj 2007 haft överläggningar i detta ämne med Kyrkomötets presidium och sekreterare. Underlaget för överläggningarna var dels promemorian, *Arbetsformerna i Kyrkomötet*, och en inom kansliet sammanställd promemoria, *Frågor som berör Kyrkomötet*.

I skrivelsen föreslås följande ändringar i arbetsordningen.

1. Ett nytt andra stycke införs i 4 kap. 2 § av vilket framgår att ersättarna i utskotten har rätt att närvara vid sammanträdena och delta i överläggningarna, men inte i besluten. Detta är i enlighet med den praxis som råder idag.

2. En ändring görs i 4 kap. 13 § så att Kyrkorättsutskottet ska yttra sig över alla förslag till ändringar av kyrkoordningen, oavsett om det rör sig om en skrivelse eller en motion. För att möjliggöra detta införs också i paragrafen en bestämmelse som möjliggör för Kyrkorättsutskottet att sammanträda innan Kyrkomötets sammanträde i september har öppnats.

3. En ändring görs i 4 kap. 21 § som innebär att ett utskott innan det föreslår en ändring i kyrkoordningen, som Kyrkorättsutskottet inte redan har yttrat sig över enligt bestämmelserna, ska inhämta ett nytt yttrande från Kyrkorättsutskottet.

4. Ett nytt första stycke införs i 4 kap. 20 § som innebär att ett utskott ska kunna ge andra utskott möjlighet att yttra sig när ett ärende berör flera utskotts verksamhetsområde. Detta kan ses som en kodifiering av gällande praxis.

5. Enligt nuvarande bestämmelserna i 4 kap. 10 och 11 §§ ska Ekumenikutskottet resp. Kyrkolivsutskottet bl.a. inom sina resp. områden bereda ärenden om verksamhetsinriktning. Dessa meningar i de aktuella paragraferna utgår.

6. Budgetutskottets uppgifter vidgas genom att det tillförs i 4 kap. 12 § att utskottet även ska bereda ärenden om verksamhetsinriktning för den nationella nivån.

7. I skrivelsen har föreslagits en ändring i 11 kap. 17 § kyrkoordningen som innebär en precisering av när Läronämnden obligatoriskt ska yttra sig. 3 kap. 2 § i arbetsordningen ändras därför så att det framgår att Läronämnden ska avge ett preliminärt yttrande innan Kyrkostyrelsen beslutar om ett förslag på detta område.

8. Det finns bestämmelser om Kyrkostyrelsens yttranden i 3 kap. 1 § och 4 kap. 19 § i arbetsordningen. Då kyrkostyrelsen inte ska yttra sig över inkomna motioner och utskottens betänkanden utgår bestämmelserna om detta i de aktuella paragraferna.

9. Enligt praxis förs det regelmässigt protokoll vid utskottens sammanträden. Kyrkostyrelsen föreslår att denna praxis ska kodifieras. En ny paragraf om detta förs in i 4 kap. 23 a § i arbetsordningen.

10. Det finns ingen särskild bestämmelse i arbetsordningen om rätten att i Kyrkomötets beredningsorgan reservera sig, avge särskilt yttrande eller anteckna

särskild mening. Praxis är dock att detta är tillåtet. En formell bestämmelse om detta förs in i 4 kap. 23 § med en konsekvensändring i 4 kap. 19 §.

11. En ändring görs 6 kap. 2 § så att tidpunkten för när frågor senast ska lämnas in till Kyrkomötets ordförande. Fråga ska enligt den föreslagna ändringen ha inkommit senast tolv dagar innan sammanträdet i oktober inleds.

12. En ändring görs i 1 kap. 3 § som bl. a. innebär att det ska ankomma på Kyrkostyrelsen att efter samråd med Kyrkomötets presidium utse annan personal än sekreterare i utskotten.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att anta Kyrkostyrelsens förslag avseende Arbetsordning för Kyrkomötet.

Utskottet har inhämtat Kyrkorättsutskottets yttrande över Kyrkostyrelsens skrivelse. Arbetsordningen för Kyrkomötet ligger som framgår av yttrandet inom det område Kyrkorättsutskottet har att behandla. Av yttrandet framgår att kyrkorättsutskottet inte har något att erinra mot de föreslagna ändringarna i denna. Mot denna bakgrund och på de av Kyrkostyrelsen anförda skälen tillstyrker organisationsutskottet de föreslagna ändringarna i arbetsordningen.

Uppsala den 25 september 2009

På Organisationsutskottets vägnar

Torgny Larsson, ordförande

Patrik Tibbling, sekreterare

Beslutande: Torgny Larsson, ordförande, Olle Burell, Maj-Britt Nilsson, Sven Erik Bodén, Tobias Nord, Kristina Lundgren, Hans G Erikson, Key Lundegård, Conny Tyrberg, Gudrun Carlsson, Benny Persson, Per Lindberg, Irma Carlsson, Stefan Landmark och Susann Torgerson.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Christina Axelsson, Marta Axner, Åke Andreasson, Roland Samuelsson, Peter Odentun Odenskiöld, Gustaf Bengtsson, Per Hinton, Barbro Ingvall, Inger Gustafsson och Anders Boström.

Biskoparna Esbjörn Hagberg och Sven Thidevall har deltagit i utskottets överläggningar.

Reservation av Susann Torgerson

Till dess att utbildningsfrågorna för kyrkans tjänster är utredda och avgjorda bör vi avvakta med beslut om diakoners rösträtt. Diakonerna bör därför inte nu ges rösträtt i biskopsval.

Susann Torgerson

Särskild mening om diakoners rösträtt vid biskopsval

Det är min uppfattning att det är viktigt att det ämbetsansvar som prästen har i vår evangelisk lutherska kyrka avspeglas i hur biskop väljs. Av denna anledning

bör målsättningen vara att hälften eller så nära hälften som möjligt av de röstberättigade är präster.

O 2009:1

Förslaget att ge diakonerna rösträtt vid biskopsval borde därför ha avslagits.

Uppsala den 25 september

Joakim Svensson

Bilaga 1

Ändringar i kyrkoordningen

Kyrkomötet beslutar i fråga om 11 kap. kyrkoordningen
dels att rubrikerna före 16 och 19 §§ ska ha följande lydelse,
dels att 16–19 §§ ska ha följande lydelse,
dels att det ska införas en ny rubrik före 18 § av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Behandlingen av lärofrågor

16 § Läronämnden *skall* bestå av stiftens biskopar och åtta andra ledamöter valda av Kyrkomötet.
Ärkebiskopen är ordförande i Läronämnden. Läronämnden *skall* inom sig välja en vice ordförande.

17 § Läronämnden *skall* yttra sig innan Kyrkomötet beslutar i ärenden som gäller

1. grundläggande bestämmelser om Svenska kyrkans tro, bekän-nelse och lära,
2. Svenska kyrkans böcker, guds-tjänster, sakrament och övriga handlingar,
3. kyrkans vigningstjänst, och
4. ekumeniska överenskommelser.

Läronämnden *skall* beredas tillfälle att yttra sig i övriga läro-frågor.

18 § *Beslutar* Kyrkomötet i något ärende som gäller ett ämne som anges i 17 § första stycket att bifalla ett förslag som har av-styrkts av Läronämnden *skall* denna åter yttra sig och ärendet på nytt beredas i utskottet innan Kyrkomötet fattar ett slutligt

Beredning av lärofrågor

16 § Läronämnden *ska* bestå av stiftens biskopar och åtta andra ledamöter valda av Kyrkomötet.
Ärkebiskopen är ordförande i Läronämnden. Läronämnden *ska* inom sig välja en vice ordförande.

17 § Läronämnden *ska* yttra sig innan Kyrkomötet beslutar i ärenden som gäller

1. grundläggande bestämmelser om Svenska kyrkans tro, bekän-nelse och lära,
2. att anta eller ändra Svenska kyrkans böcker,
3. bestämmelser om gudstjänster, sakrament och övriga handlingar,
4. bestämmelser om kyrkans vigningstjänst, och
5. ekumeniska överenskommelser.

Läronämnden *ska* beredas tillfälle att yttra sig i övriga läro-frågor.

Läronämnden ska, om den avger yttrande enligt andra stycket, ange om det gäller en sådan lärofråga där den särskilda beslutsordningen enligt 18 § kan bli tillämplig.

Beslut i vissa lärofrågor

18 § När Kyrkomötet *ska* besluta i något ärende som anges i 17 § första stycket eller i ett ärende där Läronämnden i sitt yttrande enligt 17 § tredje stycket har angett att en särskild besluts-ordning kan bli tillämplig gäller följande.

beslut.

Vid det slutliga beslutet måste två tredjedelar av de röstande bifalla ett förslag som har avstyrkts av Läronämnden för att förslaget skall genomföras.

1. När det har fastställts vilka beslutsförslag som föreligger men innan Kyrkomötet fattar beslut ska biskoparna besluta om den särskilda beslutsordningen i punkt 2 ska tillämpas om Kyrkomötet bifaller ett visst förslag. Biskoparna får fatta ett sådant beslut om de finner att ett förslag inte bör genomföras därför att det strider mot Svenska kyrkans tro, bekännelse och lära.
2. Om Kyrkomötet bifaller ett förslag för vilket biskoparna har beslutat att en särskild beslutsordning ska gälla ska det förslaget tas upp på nytt vid Kyrkomötets andra sammanträde året efter att val till Kyrkomötet har ägt rum. Läronämnden ska då åter yttra sig och ärendet på nytt beredas i utskott innan Kyrkomötet fattar ett slutligt beslut.
3. Om Kyrkomötet vid det slutliga beslutet bifaller ett förslag för vilket biskoparna har beslutat att den särskilda beslutordningen ska gälla måste minst tre fjärdedelar av de röstande bifalla förslaget för att det ska genomföras.

Beslut vid två tillfällen

- 19 § För att ändra följande bestämmelser i kyrkoordningen skall Kyrkomötet fatta likalydande beslut vid sammanträdet i oktober två på varandra följande år:
1. 16–19 §§ om lärofrågor och kyrkoordningsfrågor,
 2. 29 kap. 2–4 §§ om kyrkotillhörighet,
 3. 53 kap. om offentlighet för handlingar, och
 4. 54 kap. om undantag från offentlighet för handlingar m.m.

Särskild beslutsordning för vissa bestämmelser

- 19 § För att ändra följande bestämmelser i kyrkoordningen måste minst tre fjärdedelar av de röstande vara ense om beslutet:
1. 16–19 §§ om lärofrågor och vissa bestämmelser i kyrkoordningen,
 2. 29 kap. 2–4 §§ om kyrkotillhörighet,
 3. 53 kap. om offentlighet för handlingar, och
 4. 54 kap. om undantag från offentlighet för handlingar m.m.
- Om inte minst tre fjärdedelar av de röstande beslutar att ändra en bestämmelse som avses i första stycket får Kyrkomötet ändra bestämmelsen med enkel majoritet genom två likalydande beslut.

Det andra beslutet ska fattas vid Kyrkomötets andra sammanträde året efter att val till Kyrkomötet har ägt rum.

Om biskoparna beträffande ett visst förslag i ett ämne som anges i första stycket 1–4 har beslutat att den särskilda beslutsordningen enligt 18 § punkterna 2 och 3 ska gälla tillämpas den ordningen.

Dessa bestämmelser träder i kraft den 1 januari 2011.

Bilaga 2

Ändringar i kyrkoordningen

O 2009:1
Bilaga 2

Kyrkomötet beslutar i fråga om kyrkoordningen (SvKB 1999:1)

dels att 2 kap. 6 § och 11 kap. 3 § ska upphöra att gälla.

dels att rubrikerna före 8 kap. 24 § och 34 kap. 13 § ska ha följande lydelse,

dels att 2 kap. 5, 8 och 11 §§, 3 kap. 6 §, 4 kap. 1, 5, 7, 21, 31 och 33 §§, 5 kap. 1 och 3 §§, 8 kap. 7–9, 13–14 a, 15, 17, 23 a–25, 27–28, 35 och 38 §§, 10 kap. 2 §, 11 kap. 1, 4, 5, 8, 12–14 §§, 33 kap. 9 §, 34 kap. 12 och 13 §§ samt 57 kap. 5, 6, 7 a–9, 16 och 18 §§ ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas fem nya paragrafer, 5 kap. 1 a §, 8 kap. 16 a §, 10 kap. 2 a §, 11 kap. 8 a § och 57 kap. 20 §, samt nya rubriker före 11 kap. 5 §, nya 11 kap. 8 a § och nya 57 kap. 20 § av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap. Församlingens uppdrag

5 § Kyrkorådet är församlingens styrelse.

Kyrkorådet skall ha omsorg om församlingens liv och ha ansvar för att församlingens grundläggande uppgift blir utförd.

Kyrkorådet leder och samordnar församlingens förvaltning och har tillsyn över nämndernas verksamhet.

5 § *I varje församling ska det finnas ett kyrkoråd och för varje församling en kyrkoherde. Kyrkorådet är församlingens styrelse. Kyrkoherden leder all verksamhet i församlingen.*

Närmare bestämmelser om kyrkorådets uppgifter finns i 4 kap. och om kyrkoherdens uppgifter i 5 kap.

6 § *För varje församling skall det finnas en kyrkoherde, som utifrån avgivna vagningslöften på eget ansvar fullgör de uppgifter som anges i kyrkoordningen. Kyrkoherden har ansvaret för tillsyn och övergripande samordning av all verksamhet utifrån församlingens grundläggande uppgift. Kyrkoherden leder församlingens verksamhet såvitt avser gudstjänst, undervisning, diakoni och mission.*

Upphävs

Samfälligheter

8 § När flera församlingar utgör ett pastorat samverkar de i en samfällighet som svarar för ekonomisk utjämning, resurshushållning och service (pastorats-samfällighet).

I en pastoratssamfällighet leder kyrkoherden all verksamhet i samfälligheten.

Samfällighetens uppgifter

11 § Samfälligheten har det ekonomiska ansvaret för alla församlingens uppgifter enligt 1 och 2 §§. Bestämmelser om församlingens rätt att disponera vissa anslag finns i 4 kap. 31 §. Bestämmelser om församlingens inflytande i budgetarbetet finns i 47 kap. 13 §.

Samfälligheten är arbetsgivare för alla anställda och har det grundläggande ansvaret för den fasta egendomen inom samfälligheten. Samfälligheten är också huvudman för begravningsverksamheten.

När man *skall* anställa någon som *skall* ha arbetsuppgifter i endast en av församlingarna i en samfällighet, är det den församlingens kyrkoråd som *skall göra detta* om inte kyrkorådet har gett tillstånd till något annat.

När man *skall* anställa någon som *skall* ha arbetsuppgifter i endast ett av *pastoraten* i en flerpastoratsamfällighet är det pastoratsnämnden som *skall göra detta när en sådan finns och denna* inte har gett tillstånd till något annat

När man *ska* anställa någon som *ska* ha arbetsuppgifter i endast en av församlingarna i en samfällighet, är det den församlingens kyrkoråd som *ska tillsätta befattningen* om inte kyrkorådet har gett tillstånd till något annat.

När man *ska* anställa någon som *ska* ha arbetsuppgifter i endast ett av *flerförsamlingspastoraten* i en flerpastoratsamfällighet är det pastoratsnämnden som *ska tillsätta befattningen om inte nämnden* har gett tillstånd till något annat.

3 kap. Beslutande organ i församlingar och samfälligheter

Kyrkofullmäktiges och samfällda kyrkofullmäktiges uppgifter

6 § Kyrkofullmäktige och samfällda kyrkofullmäktige beslutar i principiella ärenden och i ärenden som på annat sätt är av större vikt, främst

1. mål och riktlinjer för verksamheten,
2. budget, kyrkoavgift och andra viktiga ekonomiska frågor,
3. kyrkorådets, kyrkonämndens och andra nämnders organisation och verksamhetsformer,
4. val av ledamöter och ersättare i kyrkoråd, kyrkonämnden och andra nämnder,
5. val av revisorer och revisorsersättare,
6. grunderna för ekonomiska förmåner åt förtroendevalda, och
7. årsredovisning och ansvarsfrihet

Kyrkofullmäktige och samfällda kyrkofullmäktige beslutar också i andra frågor som anges i kyrkoordningen.

Kyrkofullmäktige beslutar om godkännande av församlingsinstruktionen enligt 57 kap. 6 §. Kyrkofullmäktige och samfällda kyrkofullmäktige beslutar också i andra frågor som anges i kyrkoordningen.

Samfällda kyrkofullmäktige får, i fråga om första stycket 1, inte besluta om andra mål och riktlinjer än sådana som avser ekonomisk utjämning, resurshushållning och service.

Kyrkofullmäktige i de församlingar som ingår i en samfällighet får inte besluta om de uppgifter som avses i första stycket 2 och 5–7 utan dessa bestäms av samfällda kyrkofullmäktige.

4 kap. Kyrkorådet, kyrkonämnden och andra nämnder i församlingar och samfälligheter

O 2009:1
Bilaga 2

1 § I varje församling *skall* det som församlingens styrelse finnas ett kyrkoråd. Det kan också finnas nämnder.

Har en församling ett direktvalt kyrkoråd som högsta beslutande organ är detta samtidigt den församlingens styrelse.

1 § Av 2 kap. 5 § framgår att det i varje församling *ska* finnas ett kyrkoråd som dess styrelse. Det kan också finnas nämnder.

Kyrkorådets uppgifter

5 § Kyrkorådets grundläggande uppgifter framgår av 2 kap. 5 §.

5 § Kyrkorådet ska ha omsorg om församlinglivet och har gemensamt med kyrkoherden ansvar för att församlingens grundläggande uppgift blir utförd.

7 § Kyrkorådet *skall*

1. bereda eller yttra sig i ärenden som *skall* handläggas av kyrkofullmäktige,
2. ha hand om den ekonomiska förvaltningen och själv förvalta kyrkans och församlingens egendom om detta inte *skall* skötas av någon annan, och
3. verkställa kyrkofullmäktiges beslut om detta inte har uppdragits åt någon annan.

Ett direktvalt kyrkoråd *skall* även besluta i ärenden som *gäller mål och riktlinjer för verksamheten i församlingen*.

Ett kyrkoråd inom en samfällighet *skall* dessutom

1. bereda och yttra sig i ärenden som särskilt angår församlingen och som *skall* handläggas av samfällda kyrkofullmäktige,
2. disponera de anslag som kyrkonämnden har uppdragit åt kyrkorådet, och
3. verkställa de beslut som kyrkonämnden har uppdragit åt kyrkorådet.

7 § Kyrkorådet *ska*

1. bereda eller yttra sig i ärenden som *ska* handläggas av kyrkofullmäktige,
2. ha hand om den ekonomiska förvaltningen och själv förvalta kyrkans och församlingens egendom om detta inte *ska* skötas av någon annan,
3. ha tillsyn över nämndernas verksamhet,
4. verkställa kyrkofullmäktiges beslut om detta inte har uppdragits åt någon annan, och
5. fullgöra de uppgifter i övrigt som anges i kyrkordningen.

Ett direktvalt kyrkoråd *ska* även besluta i ärenden som *enligt 3 kap. 6 § är en uppgift för kyrkofullmäktige i en församling i en samfällighet*.

Ett kyrkoråd inom en samfällighet *ska* dessutom

1. bereda och yttra sig i ärenden som särskilt angår församlingen och som *ska* handläggas av samfällda kyrkofullmäktige,
2. disponera de anslag som kyrkonämnden har uppdragit åt kyrkorådet, och
3. verkställa de beslut som kyrkonämnden har uppdragit åt kyrkorådet.

Offentlighet vid sammanträden med direktvalda kyrkoråd

21 § Ett sammanträde med det direktvalda kyrkorådet *skall* vara offentligt när rådet *handlägger* ärenden om mål och riktlinjer för verksamheten i församlingen.

Ett sådant sammanträde *skall* kungöras enligt bestämmelserna i 3 kap. 14–16 §§.

31 § Kyrkonämnden *skall*, om det inte finns *särskilda* skäl, uppdra åt församlingarnas kyrkoråd att disponera de anslag som enligt den fastställda budgeten eller ett särskilt beslut har blivit anvisade åt församlingarna och som avser deras uppgifter enligt 2 kap. 1 §.

Kyrkonämnden *skall också, om det inte finns särskilda skäl, uppdra åt församlingens kyrkoråd respektive pastoratsnämnden att för samfälligheten handlägga arbetsgivarfrågor för sådana anställda som avses i 2 kap. 11 § tredje stycket respektive fjärde stycket.*

Kyrkonämnden *får uppdra åt församlingarnas kyrkoråd att disponera de anslag som har blivit anvisade för begravningsverksamheten i respektive församling samt att i övrigt fatta beslut enligt begravningslagen (1990:1144).*

Kyrkonämnden *får även uppdra åt ett kyrkoråd eller en pastoratsnämnd att verkställa samfälliga kyrkofullmäktiges beslut.*

21 § Ett sammanträde med det direktvalda kyrkorådet *ska* vara offentligt när rådet *avgör* ärenden om mål och riktlinjer för verksamheten i församlingen *och godkänner församlingsinstruktionen.*

Ett sådant sammanträde *ska* kungöras enligt bestämmelserna i 3 kap. 14–16 §§.

31 § Kyrkonämnden *ska*, om det inte finns *synnerliga* skäl *däremot*, uppdra åt församlingarnas kyrkoråd att disponera de anslag som enligt den fastställda budgeten eller ett särskilt beslut har blivit anvisade åt församlingarna och som avser deras uppgifter enligt 2 kap. 1 §.

Kyrkonämnden *får uppdra åt ett kyrkoråd att fullgöra sådana uppgifter som särskilt avser församlingen och åt en pastoratsnämnd att fullgöra sådana arbetsgivarfrågor som särskilt avser pastoratet.*

Pastoratsnämndens uppgifter

33 § Pastoratsnämnden är ett gemensamt organ för församlingarna inom ett flerförsamlingspastorat.

Pastoratsnämnden *skall anställa personal* enligt bestämmelserna i 2 kap. 11 § fjärde stycket och för samfälligheten handlägga arbetsgivarfrågor *för där angivna anställda.*

Pastoratsnämnden *ska tillsätta befattningar* enligt bestämmelserna i 2 kap. 11 § fjärde stycket och för samfälligheten handlägga arbetsgivarfrågor *enligt uppdrag från kyrkonämnden.*

5 kap. Kyrkoherden

O 2009:1
Bilaga 2

1 § Kyrkoherdens grundläggande uppgifter framgår av 2 kap. 6 §.

1 § Av 2 kap. 5 § framgår att det för varje församling ska finnas en kyrkoherde.

Kyrkoherden ska utifrån avgivna vigningslöften och på eget ansvar fullgöra de uppgifter som anges i kyrkoordningen.

1 a § Av 2 kap. 5 och 8 §§ framgår att kyrkoherden leder all verksamhet i en församling respektive en pastoratssamfällighet.

Kyrkoherden har gemensamt med kyrkorådet ansvar för att församlingens grundläggande uppgift blir utförd.

Kyrkoherden har ansvar för tillsyn över all verksamhet utifrån Svenska kyrkans tro, bekännelse och lära.

3 § Kyrkoherden beslutar i vilken turordning församlingens övriga präster *skall* träda in som vikarie-
rande kyrkoherde när det är fråga om ett vikariat om högst tre månader. I turordningen får också tas in andra präster, som enligt *församlingsinstruktionen* får anlitas som vikarierande kyrkoherde.

3 § Kyrkoherden beslutar i vilken turordning församlingens övriga präster *ska* träda in som vikarie-
rande kyrkoherde när det är fråga om ett vikariat om högst tre månader. I turordningen får också tas in andra präster som enligt *kyrkorådets, kyrkonämndens eller pastoratsnämndens beslut* får anlitas som vikarie-
rande kyrkoherde.

Finns det ingen som kan träda in som vikarie enligt turordningen utser istället kyrkorådet, kyrkonämnden eller pastoratsnämnden vikarie.

För längre vikariat än som anges i första stycket, utser kyrkorådet, kyrkonämnden eller pastoratsnämnden vikarie och, om det är fråga om vikarie för domprost, stiftsstyrelsen.

8 kap. Biskopen

HUR BISKOPAR UTSES

Allmänna bestämmelser

7 § En biskop utses genom ett val i stiftet. Ärkebiskopen utses genom val i alla stift. Röst rätt i dessa val har bara särskilt röstberättigade.

Valet *skall* föregås av ett *provval för nominering av kandidater*.

Stiftsstyrelsen ansvarar för genomförandet av *provvalet* och valet.

Valet *ska* föregås av ett *nomineringsval*.

Stiftsstyrelsen ansvarar för genomförandet av *nomineringsvalet* och valet.

8 § Svenska kyrkans ansvarsnämnd för biskopar skall utifrån bestämmelserna i 25 kap. 2 § första stycket pröva behörigheten att biskopsvigas hos dem som erhållit röster i provvalet. Prövningen skall omfatta de kandidater som erhållit fem procent eller mera av rösterna. Om möjligt skall dock minst fem kandidater bli behörigförklarade. I valet får röster bara avges på dem som Ansvarsnämnden förklarat behöriga att biskopsvigas. 9 § Vid valet har varje röstberättigad en röst. Vid valet av ärkebiskop <i>skall</i> samtliga röster från prästerna och elektorerna i Uppsala stift delas med tio, varvid decimaler <i>skall</i> strykas. Därefter skall de läggas samman med övriga röster.	8 § Svenska kyrkans ansvarsnämnd för biskopar <i>ska</i> utifrån bestämmelserna i 25 kap. 2 § första stycket pröva behörigheten att biskopsvigas hos dem som erhållit röster i <i>nomineringsvalet</i>. Prövningen <i>ska</i> omfatta de kandidater som erhållit fem procent eller mera av rösterna. Om möjligt <i>ska</i> dock minst fem kandidater bli behörigförklarade. Vid valet har varje röstberättigad en röst. Vid valet av ärkebiskop <i>ska</i> samtliga röster från prästerna, <i>diakonerna</i> och elektorerna i Uppsala stift delas med tio, varvid decimaler <i>ska</i> strykas. Därefter <i>skall</i> de läggas samman med övriga röster.

Röstberättigade

13 § Vid ett biskopsval, som inte avser befattningen som ärkebiskop eller biskop i Visby stift, har följande personer rösträtt: 1. domkapitlets och stiftsstyrelsens ledamöter,2. de som är anställda som präster i stiftet eller i någon av dess församlingar, och3. särskilt utsedda elektorer. 14 § Vid <i>ett</i> val av ärkebiskop har följande personer rösträtt: 1. domkapitlets och stiftsstyrelsens ledamöter i samtliga stift,2. ledamöterna i Kyrkostyrelsen,3. de som är anställda som präster i Uppsala stift eller i någon av dess församlingar, och4. särskilt utsedda elektorer för Uppsala stift. 14 a § Vid ett val av biskop i Visby stift har följande personer rösträtt:	13 § Vid ett biskopsval, som inte avser befattningen som ärkebiskop eller biskop i Visby stift, har följande personer rösträtt: 1. domkapitlets och stiftsstyrelsens ledamöter,2. de som är anställda <i>tills vidare eller minst sex månader</i> som präster <i>eller diakoner</i> i stiftet eller i någon av dess församlingar, och3. särskilt utsedda elektorer. 14 § Vid val av ärkebiskop har följande personer rösträtt: 1. domkapitlets och stiftsstyrelsens ledamöter i samtliga stift,2. ledamöterna i Kyrkostyrelsen,3. de som är anställda <i>tills vidare eller minst sex månader</i> som präster <i>eller diakoner</i> i Uppsala stift eller i någon av dess församlingar, och4. särskilt utsedda elektorer för Uppsala stift. 14 a § Vid val av biskop i Visby stift har följande personer rösträtt:

1. domkapitlets och stiftsstyrelsens ledamöter,
2. ledamöterna i Nämnden för Svenska kyrkan i utlandet,
3. de som är anställda som präster i Visby stift eller i någon av dess församlingar i Sverige,
4. de som är anställda som präster för utlandsförsamlingarna, och
5. särskilt utsedda elektorer.

15 § Stiftsstyrelsen skall upprätta en förteckning som visar vilka präster som har rösträtt och hur många elektorer som skall väljas i varje pastorat.

1. domkapitlets och stiftsstyrelsens ledamöter,
2. ledamöterna i Nämnden för Svenska kyrkan i utlandet,
3. de som är anställda *tills vidare eller minst sex månader* som präster *eller diakoner* i Visby stift eller i någon av dess församlingar i Sverige,
4. de som är anställda *tills vidare eller minst sex månader* som präster *eller diakoner* för utlandsförsamlingarna, och
5. särskilt utsedda elektorer.

15 § Stiftsstyrelsen *ska* upprätta en förteckning som visar vilka präster *och diakoner* som har rösträtt och hur många elektorer som *ska* väljas i varje pastorat.

16 a § *Det ska väljas lika många elektorer som det finns röstberättigade präster och diakoner anställda i stiftets församlingar och anställda pastorsadjunkter när stiftsstyrelsen beslutar om tidpunkt för valet.*

17 § Inom varje pastorat *skall* det väljas *lika många elektorer som det finns anställda präster och tjänstgörande pastorsadjunkter i pastoratet vid tidpunkten för elektorsvalet.*

17 § Inom varje pastorat *ska* det väljas *minst en elektor.*
Stiftsstyrelsen ska fördela övriga elektorer mellan pastora-ten. Fördelningen ska göras i förhållande till antalet röstberättigade enligt 33 kap.2 § i varje pastorat när stiftsstyrelsen beslutar om tidpunkt för valet.

Elektorer från utlandskyrkan

23 a § För varje församling i utlandskyrkan *skall* de valda ledamöter i kyrkorådet som tillhör Svenska kyrkan välja lika många elektorer som det finns *anställda* präster för församlingen vid tidpunkten för elektorsvalet. En elektor *skall* tillhöra Svenska kyrkan och vara valbar i den församling som förrättar valet.

23 a § För varje församling i utlandskyrkan *ska* de valda ledamöter i kyrkorådet som tillhör Svenska kyrkan välja lika många elektorer som det finns *röstberättigade* präster *och diakoner anställda* för församlingen vid tidpunkten för elektorsvalet. En elektor *ska* tillhöra Svenska kyrkan och vara valbar i den församling som förrättar valet.

Vid valet av elektorer gäller bestämmelserna i 18, 19 och 22 §§ samt i 23 § andra stycket.

Hur *provvalet* går till

24 § *Provvalet skall* ske på betryggande sätt enligt anvisningar som stiftsstyrelsen utfärdar.

Rösträtt i *provvalet* har de som har rösträtt i biskopsvalet.

25 § Stiftsstyrelsen *skall* omedelbart efter det att rösterna räknats anslå resultatet av *provvalet* på stiftets anslagstavla.

Så snart *provvalet* inte längre kan överklagas *skall* resultatet överlämnas till Svenska kyrkans ansvarsnämnd för prövning enligt 8 § av kandidaternas behörighet.

27 § För att avge sina röster samlas de röstberättigade enligt följande:

1. stiftsstyrelsens och domkapitlets ledamöter samlas med stiftsstyrelsens ordförande som valförrättare.
2. Kyrkostyrelsens ledamöter deltar tillsammans med stiftsstyrelsens och domkapitlets ledamöter i Uppsala stift.
3. övriga röstberättigade inom varje kontrakt samlas med kontraktsprosten som valförrättare.

Om kontraktsprosten är förhindrad att vara valförrättare utser stiftsstyrelsen en annan av prästerna i kontraktet att fullgöra uppgiften.

Stiftsstyrelsen i Visby stift beslutar hur präster och elektorer i utlandskyrkan samt ledamöterna i Nämnden för Svenska kyrkan i utlandet skall utöva sin rösträtt.

28 § Prästerna inom ett kontrakt samt elektorerna för kontraktets pastorat röstar i sitt kontrakt.

Stiftsadjunkter och tjänstlediga pastorsadjunkter röstar i det kontrakt där stiftets domkyrka är belägen.

35 § Ett namn på en valsedel *skall* anses obefintligt om namnet avser en kandidat som inte behörförklarats av *ansvarsnämnden*, är överstruket eller det inte klart framgår vem som avses.

Hur *nomineringsvalet* går till

24 § *Nomineringsvalet ska* ske på betryggande sätt enligt anvisningar som stiftsstyrelsen utfärdar.

Rösträtt i *nomineringsvalet* har de som har rösträtt i biskopsvalet.

25 § Stiftsstyrelsen *ska* omedelbart efter det att rösterna räknats anslå resultatet av *nomineringsvalet* på stiftets anslagstavla.

Så snart *nomineringsvalet* inte längre kan överklagas *ska* resultatet överlämnas till Svenska kyrkans ansvarsnämnd för prövning enligt 8 § av kandidaternas behörighet.

28 § Prästerna *och diakonerna* inom ett kontrakt samt elektorerna för kontraktets pastorat röstar i sitt kontrakt.

Stiftsadjunkter och tjänstlediga pastorsadjunkter *samt de som är anställda som diakoner i stiftet* röstar i det kontrakt där stiftets domkyrka är belägen.

35 § Ett namn på en valsedel *ska* anses obefintligt om namnet avser en kandidat som inte *har* behörförklarats av *Svenska kyrkans ansvarsnämnd för biskopar*, är överstruket eller det inte klart framgår vem som avses.

38 § Elektorsvalet, *provvalet* och biskopsvalet får överklagas hos Svenska kyrkans valprövningsnämnd. Elektorsvalet får dock bara överklagas i samband med att *provvalet* överklagas.

Skrivelse med överklagandet *över* elektorsvalet eller *provvalet* skall ha kommit in till stiftsstyrelsen senast tre veckor efter det att resultatet av *provvalet* har anslagits på stiftets anslagstavla.

Skrivelse med överklagandet *över* biskopsvalet skall ha kommit in till stiftsstyrelsen senast tre veckor efter det att resultatet av biskopsvalet har anslagits på stiftets anslagstavla.

38 § Elektorsvalet, *nomineringsvalet* och biskopsvalet får överklagas hos Svenska kyrkans valprövningsnämnd. Elektorsvalet får dock bara överklagas i samband med att *nomineringsvalet* överklagas.

Skrivelse med överklagandet *av* elektorsvalet eller *nomineringsvalet* ska ha kommit in till stiftsstyrelsen senast tre veckor efter det att resultatet av *nomineringsvalet* har anslagits på stiftets anslagstavla.

Skrivelse med överklagandet *av* biskopsvalet ska ha kommit in till stiftsstyrelsen senast tre veckor efter det att resultatet av biskopsvalet har anslagits på stiftets anslagstavla.

10 kap. Den nationella nivåns uppdrag

Ansvarsfördelningen

2 § Kyrkomötet *skall* i kyrkoordning utfärda bestämmelser om

1. Svenska kyrkans tro, bekännelse och lära,
2. Svenska kyrkans böcker, gudstjänster, sakrament och övriga handlingar,
3. tillhörigheten till Svenska kyrkan,
4. kyrkans vigningstjänst,
5. den kyrkliga organisationen, och
6. de regler efter vilka församlingarna och stiftet samt organen på den nationella nivån *skall* fullgöra sina uppgifter.

2 § Kyrkomötet *ska* utfärda bestämmelser om

1. Svenska kyrkans tro, bekännelse och lära,
2. Svenska kyrkans böcker, gudstjänster, sakrament och övriga handlingar,
3. tillhörigheten till Svenska kyrkan,
4. kyrkans vigningstjänst,
5. den kyrkliga organisationen, och
6. de regler efter vilka församlingarna och stiftet samt organen på den nationella nivån *ska* fullgöra sina uppgifter

Kyrkostyrelsen får besluta närmare bestämmelser på dessa områden när detta särskilt är angivet i kyrkoordningen.

2 a § *Kyrkomötets bestämmelser ska ingå i kyrkoordningen om inte särskilda skäl talar mot detta. Ändringar i kyrkoordningen, andra bestämmelser som beslutas av Kyrkomötet och bestämmelser*

*som beslutas av Kyrkostyrelsen
ska meddelas i Svenska kyrkans
bestämmelser.*

11 kap. Kyrkomötet

Kyrkomötets sammansättning m.m.

1 § Kyrkomötet består av tvåhundraftioen valda ledamöter.

*I Kyrkomötets arbete deltar
också stiftens biskopar.*

3 § *Stiftens biskopar skall närvara vid
Kyrkomötets sammanträden.* Upphävs

Mandatperiodens längd

4 § Ledamöter och ersättare *skall* väljas för fyra år räknat från och med den 1 *mars* året efter det år då ordinarie kyrkoval har ägt rum.

4 § Ledamöter och ersättare *ska* väljas för fyra år räknat från och med den 1 *januari* året efter det år då ordinarie kyrkoval har ägt rum.

Antal ersättare

5 § För varje ledamot utses lika många ersättare som ledamotens nomineringsgrupp har fått mandat i valkretsen. Det *skall* dock alltid utses minst tre ersättare för varje ledamot.

5 § För varje ledamot utses lika många ersättare som ledamotens nomineringsgrupp har fått mandat i valkretsen. Det *ska* dock alltid utses minst tre ersättare för varje ledamot.

Ordförande

8 § Kyrkomötet *skall för varje mandatperiod* välja en ordförande samt en förste och en andre vice ordförande.

8 § Kyrkomötet *ska bland sina ledamöter* välja en ordförande samt en förste och en andre vice ordförande.

Till dess att valen av ordförande har förrättats utövas ordförandeskapet av den som har varit ledamot längst tid. Om två eller flera har varit ledamöter lika länge, har den äldste av dem företräde.

Jäv

8 a § *I fråga om jäv tillämpas bestämmelserna i 3 kap. 21 § och 22 § första och andra styckena. Bestämmelserna om kyrkofullmäktige ska då gälla Kyrkomötet.*

Ärenden i Kyrkomötet

12 § Beredningen av ärenden i ett utskott *skall* göras under årets första sammanträde.
Om det krävs för beredningen av ett ärende kan Kyrkomötet

12 § Beredningen av ärenden i ett utskott *ska* göras under årets första sammanträde. *Det finns särskilda bestämmelser om beredningen av ärenden om*

besluta att ett utskott får sammanträda mellan det första och det andra sammanträdet under ett år. I ett sådant beslut *skall* anges hur många dagar utskottet får sammanträda.

Beredningen *skall* vara färdig i sådan tid att ärendet kan avgöras vid årets andra sammanträde.

ändring i kyrkoordningen i Kyrkomötets arbetsordning.

Om det krävs för beredningen av ett ärende kan Kyrkomötet besluta att ett utskott får sammanträda mellan det första och det andra sammanträdet under ett år. I ett sådant beslut *ska* anges hur många dagar utskottet får sammanträda.

Beredningen *ska* vara färdig i sådan tid att ärendet kan avgöras vid årets andra sammanträde.

O 2009:1
Bilaga 2

Ärendenas avgörande

13 § Kyrkomötet *skall* vid årets andra sammanträde fatta beslut i alla ärenden som har väckts vid det första sammanträdet och som inte behandlas enligt bestämmelserna i 18 §.

14 § När ett ärende *skall* avgöras tillämpas bestämmelserna i 3 kap. 34–37 a §§.

Det finns *särskilda* bestämmelser om beslut i lärofrågor i 18 § och om beslut i vissa av kyrkoordningens bestämmelser i 19 §.

13 § Kyrkomötet *ska* vid årets andra sammanträde fatta beslut i alla ärenden som har väckts vid det första sammanträdet och som inte behandlas enligt bestämmelserna i 18 *eller* 19 §.

14 § När ett ärende *ska* avgöras tillämpas bestämmelserna i 3 kap. 34–37 a §§.

Det finns *ytterligare* bestämmelser om beslut i *vissa* lärofrågor i 18 § och om beslut i vissa av kyrkoordningens bestämmelser i 19 §.

33 kap. Kyrkans förtroendevalda

9 § Förutom det som anges i 5–8 §§ gäller följande valbarhetshinder för förtroendeuppdrag. Hindren gäller för alla kyrkligt anställda som har en tjänstgöringsgrad över 20 procent av heltid för sin befattning.

1. Den som är anställd *i* en församling är inte valbar till direkt eller indirekt valt kyrkoråd eller någon nämnd i denna församling. *Om församlingen ingår i en samfällighet gäller detta också vid val till kyrkonämnden eller någon annan nämnd i samfälligheten.*

2. Den som är anställd *i* en samfällighet är inte valbar till kyrkonämnden eller någon annan nämnd i denna samfällighet. Han eller hon är inte heller valbar till

9 § Förutom det som anges i 5–8 §§ gäller följande valbarhetshinder för förtroendeuppdrag. Hindren gäller för alla kyrkligt anställda som har en tjänstgöringsgrad över 20 procent av heltid för sin befattning *beräknat för en period på fem månader.*

1. Den som är anställd *av* en församling är inte valbar till direkt eller indirekt valt kyrkoråd eller någon nämnd i denna församling.
2. Den som är anställd *av* en samfällighet är inte valbar till kyrkonämnden eller någon annan nämnd i denna samfällighet. Han eller hon är inte heller valbar till *något* kyrkoråd eller någon nämnd i en församling som ingår i samfälligheten.

ett direkt eller indirekt valt kyrkoråd eller någon nämnd i en församling som ingår i samfälligheten om anställningen innefattar tjänstgöring i den församlingen.

3. Den som är *stiftsanställd* är inte valbar till stiftsstyrelsen eller någon av stiftets nämnder.

4. Den som är anställd på nationell nivå är inte valbar till Kyrkostyrelsen eller någon nämnd på nationell nivå.

3. Den som är *anställd av ett stift* är inte valbar till stiftsstyrelsen eller någon av stiftets nämnder.

4. Den som är anställd på nationell nivå är inte valbar till Kyrkostyrelsen eller någon nämnd på nationell nivå.

Bestämmelserna om valbarhets hinder för anställda ska på motsvarande sätt tillämpas för den som är uppdragstagare.

34 kap. Kyrkans anställda

Tillsättning av domprost

12 § En befattning som domprost skall tillsättas av *stiftsstyrelsen*.

Innan stiftsstyrelsen beslutar om tillsättningen skall kyrkoråden i varje församling i pastoratet ges tillfälle att yttra sig över de behöriga sökandena. Därefter skall domkapitlet yttra sig.

12 § En befattning som domprost ska tillsättas av *en tillsättningsnämnd*.

Biskopen är ordförande i tillsättningsnämnden. Nämnden utser bland sina valda ledamöter en vice ordförande.

Stiftsstyrelsen utser tre ledamöter i tillsättningsnämnden. Domkyrkoförsamlingens kyrkoråd utser tre ledamöter i nämnden. Om domkyrkoförsamlingen ingår i ett flerförsamlingspastorat utser i stället kyrkonämnden eller, om en sådan finns, pastoratsnämnden tre ledamöter i nämnden. För ledamöterna utses lika många ersättare. Stiftsstyrelsen utser även en ersättare för biskopen som ledamot.

Ledamöter och ersättare i tillsättningsnämnden ska väljas bland ledamöter och ersättare i det organ som förrättar valet.

Följande bestämmelser om kyrkorådet i en församling ska tillämpas på tillsättningsnämnden:

– 4 kap. 18 § om när sammanträdena ska hållas,

– 4 kap. 19 § om ersättarnas tjänstgöring,

– 4 kap. 20 § om beslutförhet,

– 4 kap. 22 och 22 a §§ om jäv, och

Yttrande till en befattning som präst

13 § När ansökningstiden för en ledigförklarad befattning som kyrkoherde, komminister, stiftsadjunkt eller kontraktsadjunkt gått ut *skall kyrkorådet, kyrkonämnden, pastoratsnämnden eller stiftsstyrelsen* översända ansökningshandlingarna och platsannonsen till domkapitlet.

Efter beslut om behörighet *skall* domkapitlet med eget yttrande över de behöriga sökandena överlämna handlingarna till den som har att besluta om tillsättningen.

Domkapitlet *skall* underrätta de sökande om beslutet i behörighetsfrågan och om skälen för detta.

Vid tillsättning av befattning som präst i utlandskyrkan *skall* skyldigheten att översända handlingar till domkapitlet gälla Nämnden för Svenska kyrkan i utlandet.

Yttrande vid tillsättning av en präst

13 § När ansökningstiden för en ledigförklarad befattning som *domprost*, kyrkoherde, komminister, stiftsadjunkt eller kontraktsadjunkt gått ut *ska den som har att besluta om tillsättningen* översända ansökningshandlingarna och platsannonsen till domkapitlet.

Efter beslut om behörighet *ska* domkapitlet med eget yttrande över de behöriga sökandena överlämna handlingarna till den som har att besluta om tillsättningen.

Domkapitlet *ska* underrätta de sökande om beslutet i behörighetsfrågan och om skälen för detta.

Vid tillsättning av befattning som präst i utlandskyrkan *ska* skyldigheten att översända handlingar till domkapitlet gälla Nämnden för Svenska kyrkan i utlandet.

57 kap. Tillsyn

Församlingsinstruktionens innehåll

5 § För varje församling *skall* det finnas en församlingsinstruktion. *Denna skall* utarbetas av kyrkoherden och kyrkorådet i församlingen i samråd med domkapitlet. Instruktionen *skall* innehålla

1. de regler för församlingen och församlingens verksamhet som domkapitlet får besluta enligt bestämmelser i denna kyrkoordning,
2. ett pastoralt program för församlingens grundläggande uppgift att fira gudstjänst, bedriva undervisning samt utöva diakoni

5 § För varje församling *ska* det finnas en församlingsinstruktion. *Förslag till församlingsinstruktion ska* utarbetas av kyrkoherden och kyrkorådet i församlingen i samråd med domkapitlet. Instruktionen *ska* innehålla

1. de regler för församlingen och församlingens verksamhet som domkapitlet får besluta enligt bestämmelser i denna kyrkoordning och
2. ett pastoralt program för församlingens grundläggande uppgift att fira gudstjänst, bedriva

och mission,
3. *en redogörelse för församlingens verksamhet på teckenspråk samt på samiska, finska och andra språk,*
4. *regler om fortbildning för personal som arbetar med gudstjänst, undervisning, diakoni och mission, och*
5. *en redovisning av församlingens samverkan med andra församlingar i personalfrågor.*

undervisning samt utöva diakoni och mission. *I det pastorala programmet ska särskilt behandlas församlingens verksamhet på teckenspråk samt på samiska, finska och andra språk.*

Utfärdande och ändring av en församlingsinstruktion

6 § Församlingsinstruktionen får utfärdas av domkapitlet efter godkännande av församlingens *kyrkoråd* och kyrkoherde var för sig. Den är därefter bindande för församlingen.
Fråga om ändring av församlingsinstruktionen för en församling får väckas av kyrkorådet, kyrkoherden eller domkapitlet. Ändringen godkänns och utfärdas på samma sätt som instruktionen.

6 § Församlingsinstruktionen får utfärdas av domkapitlet efter godkännande av församlingens *beslutande organ* och kyrkoherde var för sig. Den är därefter bindande för församlingen.
Fråga om ändring av församlingsinstruktionen för en församling får väckas av *församlingens beslutande organ*, kyrkorådet, kyrkoherden eller domkapitlet. Ändringen godkänns och utfärdas på samma sätt som instruktionen.

Församlingsinstruktioner för utlandskyrkan

7 a § För församlingar och övriga utlandsverksamheter inom utlandskyrkan *skall* en församlingsinstruktion utarbetas.
Instruktionen för utlandskyrkan *skall* innehålla det som anges i 5 § 2 och 4.

En församlingsinstruktion för en församling utarbetas av kyrkoherden och kyrkorådet i samråd med Domkapitlet i Visby. Den får utfärdas av domkapitlet efter godkännande av kyrkorådet och kyrkoherden var för sig och efter att Nämnden för Svenska kyrkan i utlandet har getts tillfälle att yttra sig.

En församlingsinstruktion för en annan utlandsverksamhet utarbetas av kyrkoherden och Nämnden för Svenska kyrkan i utlandet i samråd med domkapitlet i Visby stift. Den får utfärdas av domkapitlet efter godkännande av Nämnden för Svenska kyrkan i utlandet och kyrkoherden var för sig.

Efter att domkapitlet har utfärdat församlingsinstruktionen är den bindande för församlingen eller verksamheten.

Fråga om ändring av församlingsinstruktionen för en församling får väckas av kyrkorådet, kyrkoherden eller domkapitlet. Fråga om ändring av församlingsinstruktionen för en annan verksamhet får väckas av Nämnden för Svenska kyrkan i utlandet, kyrkoherden eller domkapitlet. En ändring godkänns och utfärdas på samma sätt som instruktionen.

7 a § För församlingar och övriga utlandsverksamheter inom utlandskyrkan *ska* en församlingsinstruktion utarbetas.
Instruktionen för utlandskyrkan *ska* innehålla det som anges i 5 § 2.

Tillämpningsområde

8 § Beslut av en församling prövas på begäran av den som tillhör församlingen och som vid tidpunkten för begäran har fyllt 16 år.

Beslut av en samfällighet prövas på begäran av en församling som ingår i samfälligheten och på begäran av den som tillhör en sådan församling och som vid tidpunkten för begäran har fyllt 16 år.

Beslut av ett stift prövas på begäran av en församling som ligger i stiftet, på begäran av en samfällighet där församlingar som ligger i stiftet ingår och på begäran av den som tillhör en sådan församling och som vid tidpunkten för begäran har fyllt 16 år.

Prövning av beslut enligt första-tredje styckena gäller dock inte

1. om det i lag eller annan författning eller i denna kyrkoordning finns särskilda föreskrifter om överklagande,
2. beslut av rent förberedande eller rent verkställande art, och
3. beslut som har fattats av domkapitlet.

Hur man begär beslutsprövning

9 § Domkapitlet avgör som första instans frågor om beslutsprövning.

8 § Beslut av en församling prövas på begäran av den som tillhör församlingen och som vid tidpunkten för begäran har fyllt 16 år.

Församlingens beslut prövas också på begäran av kyrkoherden även om han eller hon inte tillhör församlingen.

Beslut av en samfällighet prövas på begäran av en församling som ingår i samfälligheten och på begäran av den som tillhör en sådan församling och som vid tidpunkten för begäran har fyllt 16 år. *Samfällighetens beslut prövas också på begäran av kyrkoherden i en pastoratssamfällighet eller av någon av kyrkoherdarna i en flerpastoratssamfällighet även om kyrkoherden inte tillhör någon av församlingarna som ingår i samfälligheten.*

Beslut av en tillsättningsnämnd enligt 34 kap. 12 § prövas på begäran av den som tillhör en församling för vilken domprosten är kyrkoherde och som vid tidpunkten för begäran har fyllt 16 år.

Prövning av beslut enligt första-fjärde styckena gäller dock inte

1. om det i lag eller annan författning eller i denna kyrkoordning finns särskilda föreskrifter om överklagande,
2. beslut av rent förberedande eller rent verkställande art, och
3. beslut som har fattats av domkapitlet.

9 § Domkapitlet avgör som första instans frågor om beslutsprövning *när beslut har fattats*

En begäran om beslutsprövning *skall* avfattas skriftligt, egenhändigt undertecknas och ges in till *domkapitlet*. Klaganden *skall* därvid ange vilket beslut som *skall* prövas och vilka omständigheter som åberopas till stöd för prövningen.

Framställningen *skall* ha kommit in till *domkapitlet* inom tre veckor från den dag då det tillkännagavs på församlingens, samfällighetens respektive stiftets anslagstavla att protokollet över beslutet har justerats.

Anslaget om protokolljusteringen måste vara uppsatt på anslagstavlan under hela klagotiden för att tiden *skall* löpa ut.

Om framställningen före klagotidens utgång har kommit in till församlingen, samfälligheten respektive stiftet i stället för till *domkapitlet*, *skall* den ändå prövas.

av en församling eller en samfällighet. Svenska kyrkans överklagandenämnd avgör frågor om beslutsprövning när beslut har fattats av ett stift eller en tillsättningsnämnd enligt 34 kap. 12 §.

En begäran om beslutsprövning *ska* avfattas skriftligt, egenhändigt undertecknas och ges in till *prövningsinstansen*. Klaganden *ska* därvid ange vilket beslut som ska prövas och vilka omständigheter som åberopas till stöd för prövningen.

Framställningen *ska* ha kommit in till *prövningsinstansen* inom tre veckor från den dag då det tillkännagavs på församlingens, samfällighetens respektive stiftets anslagstavla att protokollet över beslutet har justerats.

Anslaget om protokolljusteringen måste vara uppsatt på anslagstavlan under hela klagotiden för att tiden *ska* löpa ut.

Om framställningen före klagotidens utgång har kommit in till församlingen, samfälligheten respektive stiftet i stället för till *prövningsinstansen*, *ska* den ändå prövas.

Beslut

16 § *Domkapitlet* får förordna att det beslut som prövas tills vidare inte *skall* gälla. *Domkapitlet* får också förordna rörande saken i övrigt, i avvaktan på att ärendet avgörs slutligt.

16 § *Prövningsinstansen* får förordna att det beslut som prövas tills vidare inte *ska* gälla. *Prövningsinstansen* får också förordna rörande saken i övrigt, i avvaktan på att ärendet avgörs slutligt.

Rättelse av skrivfel och liknande

18 § *Domkapitlet* får rätta sitt beslut om det innehåller någon uppenbar oriktighet, på grund av ett skrivfel, räknefel eller liknande förbiseende.

18 § *Prövningsinstansen* får rätta sitt beslut om det innehåller någon uppenbar oriktighet, på grund av ett skrivfel, räknefel eller liknande förbiseende.

Åtgärder när ett beslut har upphävts

O 2009:1
Bilaga 2

20 § Om ett beslut har upphävts och om beslutet redan har verkställts, ska det organ som har fattat beslutet se till att verkställigheten rättas i den utsträckning som det är möjligt. Ett beslut om rättelse ska fattas så snart som möjligt.

En församling och en samfällighet ska senast tre månader efter att ett beslut har upphävts meddela domkapitlet vilka åtgärder som har vidtagits med anledning av upphävandet.

-
1. Dessa bestämmelser träder i kraft den 1 november 2009 i fråga om 33 kap. 9 § och i övrigt den 1 januari 2010, med undantag för bestämmelserna i 11 kap. 14 § som träder i kraft den 1 januari 2011.
 2. 33 kap. 9 § i dess lydelse före den 1 november 2009 ska fortsätta att tillämpas under mandatperioden 2010–2013 på den som vid kyrkovalet 2009 har valts till ledamot eller ersättare i ett direktvalt kyrkoråd.

Bilaga 3

Ändringar i Arbetsordning för Kyrkomötet

Kyrkomötet beslutar i fråga om Arbetsordning för Kyrkomötet (SvKB 1999:3) dels att 1 kap. 3 §, 3 kap. 1 och 2 §§, 4 kap. 2, 10–13, 19–23 och 24 §§ samt 6 kap. 1 och 2 §§ ska ha följande lydelse, dels att det ska införas en ny paragraf 4 kap. 23 a § av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap. Inledande bestämmelser

- 3 § Kyrkomötets presidium beslutar efter samråd med Kyrkostyrelsen och företrädare för nomineringsgrupperna om plats, lokaler *och personal* vid Kyrkomötets sammanträden.
Kyrkomötets presidium utser sekreterare i utskotten och valberedningen.

- 3 § Kyrkomötets presidium beslutar efter samråd med Kyrkostyrelsen och företrädare för nomineringsgrupperna om plats *och* lokaler vid Kyrkomötets sammanträden.
Kyrkomötets presidium utser sekreterare i utskotten och valberedningen. *Kyrkostyrelsen utser personal i övrigt efter samråd med Kyrkomötets presidium.*

3 kap. Ärendenas väckande

- 1 § Motioner väcks genom att lämnas till Kyrkostyrelsen senast två månader innan årets första kyrkomötessammanträde inleds.
Kyrkomötets presidium får besluta att motioner med anledning av en skrivelse från Kyrkostyrelsen får väckas senare.
Kyrkostyrelsen *skall* överlämna inkomna motioner till alla som har rätt att delta i Kyrkomötets sammanträden. *Detsamma gäller Kyrkostyrelsens yttranden.*
- 1 § Motioner väcks genom att lämnas till Kyrkostyrelsen senast två månader innan årets första kyrkomötessammanträde inleds.
Kyrkostyrelsen *ska* överlämna inkomna motioner till alla som har rätt att delta i Kyrkomötets sammanträden.
- 2 § En skrivelse från Kyrkostyrelsen *skall* senast två månader innan kyrkomötessammanträdet inleds sändas till alla som har rätt att delta i Kyrkomötets överläggningar. En skrivelse med redovisning av verksamheten på den nationella nivån eller med förslag till budget för den nationella nivån får dock sändas ut senast en månad innan kyrkomötessammanträdet inleds.
Innan Kyrkostyrelsen beslutar om ett förslag *i en lärofråga skall*
- 2 § En skrivelse från Kyrkostyrelsen *ska* senast två månader innan *Kyrkomötets sammanträde i september* inleds sändas till alla som har rätt att delta i Kyrkomötets överläggningar. En skrivelse med redovisning av verksamheten på den nationella nivån eller med förslag till budget för den nationella nivån får dock sändas ut senast en månad innan kyrkomötessammanträdet inleds.
Innan Kyrkostyrelsen beslutar om ett förslag *i ett ämne som*

Läronämnden avge ett preliminärt yttrande till styrelsen.

anges i 11 kap. 17 § första stycket kyrkoordningen ska den begära ett preliminärt yttrande från Läronämnden.

O 2009:1
Bilaga 3

4 kap. Ärendenas beredning

2 § Utskotten väljs för Kyrkomötets valperiod. Varje utskott *skall* ha femton ledamöter och lika många ersättare.

2 § Utskotten väljs för Kyrkomötets valperiod. Varje utskott skall ha femton ledamöter och lika många ersättare.

Ersättarna har rätt att närvara vid utskottets sammanträden och delta i överläggningarna, men inte i besluten.

Trots bestämmelserna i första stycket får en inkallad ersättare för en kyrkomötesledamot tjänstgöra som ersättare i det eller de utskott där kyrkomötesledamoten är ledamot eller ersättare.

10 § Ekumenikutskottet bereder ärenden om mellankyrkliga och ekumeniska frågor, om Svenska kyrkans arbete bland svenskar i andra länder samt om internationell mission och internationell diakoni. *Utskottet bereder inom sitt område ärenden om verksamhetsinriktning.*

10 § Ekumenikutskottet bereder ärenden om mellankyrkliga och ekumeniska frågor, om Svenska kyrkans arbete bland svenskar i andra länder samt om internationell mission och internationell diakoni.

11 § Kyrkolivsutskottet bereder ärenden om kyrkolivets utveckling, Svenska kyrkans kulturarbete, Svenska kyrkans forskning, kyrklig information samt Svenska kyrkans förhållande till massmedia. *Utskottet bereder inom sitt område ärenden om verksamhetsinriktning.*

11 § Kyrkolivsutskottet bereder ärenden om kyrkolivets utveckling, Svenska kyrkans kulturarbete, Svenska kyrkans forskning, kyrklig information samt Svenska kyrkans förhållande till massmedia.

12 § Budgetutskottet bereder ärenden om budget för den nationella nivån samt om Kyrkostyrelsens redovisning av föregående års verksamhet.

12 § Budgetutskottet bereder ärenden om *verksamhetsinriktning och* budget för den nationella nivån samt om Kyrkostyrelsens redovisning av föregående års verksamhet.

Budgetutskottet yttrar sig över vissa förslag enligt 4 kap. 20 §.

13 § Kyrkorättsutskottet bereder ärenden om lagen om Svenska kyrkan (1998:1591), lagstiftningsfrågor om Svenska kyrkan som registrerat trosamfund, begravningsverksamheten och den kulturhistoriskt värdefulla egendomen samt Kyrkomötets arbetsordning och instruktioner för Kyrkostyrelsen och nämnderna.

Kyrkorättsutskottet yttrar sig

Kyrkorättsutskottet *ska yttra*

över *vissa* förslag enligt 4 kap.
21 §.

sig över förslag till ändringar i kyrkoordningen som finns i en skrivelse från Kyrkostyrelsen eller i en motion. Det finns ytterligare bestämmelser om yttranden från Kyrkorättsutskottet i 21 §.

För att yttra sig över förslag till ändringar i kyrkoordningen får Kyrkorättsutskottet sammanträda innan Kyrkomötets sammanträde i september har öppnats.

19 § Ett utskott *skall* avge ett betänkande i ett ärende som har lämnats till utskottet för beredning. Betänkandet *skall* utmynna i ett förslag till Kyrkomötets beslut.

Till betänkandet *skall* fogas reservationer och särskilda yttranden av en ledamot samt särskilda meningar av en *ersättare* eller en biskop som har deltagit i utskottets överläggningar. Vidare *skall* yttranden av Kyrkostyrelsen, Läronämnden och andra utskott bifogas betänkandet.

19 § Ett utskott *ska* avge ett betänkande i ett ärende som har lämnats till utskottet för beredning. Betänkandet *ska* utmynna i ett förslag till Kyrkomötets beslut.

Till betänkandet *ska* fogas reservationer och särskilda yttranden av en ledamot samt särskilda meningar av en biskop som har deltagit i utskottets överläggningar. Vidare *ska* yttranden av Läronämnden och andra utskott bifogas betänkandet.

Reservationer och särskilda yttranden enligt 23 § ska även fogas till yttranden från Läronämnden och utskotten.

20 § Innan ett utskott avger ett betänkande i ett ärende av betydelse för verksamhetsinriktning för den nationella nivån *skall* utskottet inhämta yttrande av Budgetutskottet.

20 § Ett utskott får bereda ett annat utskott tillfälle att yttra sig i ett ärende som berör detta utskotts beredningsområde.

Innan ett utskott avger ett betänkande i ett ärende av betydelse för verksamhetsinriktning för den nationella nivån *ska* utskottet inhämta yttrande av Budgetutskottet.

21 § Innan ett utskott *avger ett betänkande i ett ärende som kan medföra* ändring i Kyrkoordningen *skall utskottet – vad avser de förslag till bestämmelser som föreslås ingå i eller fogas till betänkandet – inhämta yttrande av Kyrkorättsutskottet.*

21 § Innan ett utskott *föreslår en* ändring i kyrkoordningen *som Kyrkorättsutskottet inte redan har yttrat sig över enligt bestämmelserna i 13 § andra stycket ska ett nytt yttrande inhämtas från Kyrkorättsutskottet. Detsamma gäller om ett förslag till ändring i*

22 § Om ett utskott finner att ett ärende inte hinner beredas under det första kyrkomötessammanträdet under året *skall* utskottet så snart som möjligt anmäla detta till Kyrkomötets ordförande. En sådan anmälan *skall* innehålla förslag om ärendets beredning.

Kyrkomötets presidium *skall* lämna ett förslag till Kyrkomötets beslut om ärendets beredning.

23 § När ett utskott *skall* avgöra ett ärende tillämpas bestämmelserna i 3 kap. 34–37 §§ kyrkoordningen.

22 § Om ett utskott finner att ett ärende inte hinner beredas under det första kyrkomötessammanträdet under året *ska* utskottet så snart som möjligt anmäla detta till Kyrkomötets ordförande. En sådan anmälan *ska* innehålla förslag om ärendets beredning.

Kyrkomötets presidium *ska* lämna ett förslag till Kyrkomötets beslut om ärendets beredning.

23 § När ett utskott *ska* avgöra ett ärende tillämpas bestämmelserna i 3 kap. 34–37 §§ kyrkoordningen.

Den som har deltagit i avgörandet av ett ärende får reservera sig mot beslutet eller lämna ett särskilt yttrande. En biskop som har deltagit i utskottets överläggningar får anteckna en särskild mening. En ersättare som har deltagit i utskottets överläggningar får anteckna en särskild mening i utskottets protokoll.

En reservation, ett särskilt yttrande eller en särskild mening ska anmälas när utskottet fattar beslut om ett betänkande eller om ett yttrande till ett annat utskott. En reservation, ett särskilt yttrande eller en särskild mening som avfattas skriftligen ska lämnas innan Kyrkomötets sammanträde i september har avslutats.

Rätten att reservera sig eller lämna ett särskilt yttrande gäller även ledamöterna i Läronämnden och i valberedningen.

23a § Protokoll ska föras vid utskottssammanträden.

24 § Kyrkostyrelsen *skall* sända de betänkanden som *skall* behandlas vid det andra kyrkomötessammanträdet under året till alla som har rätt att delta i Kyrkomötets överläggningar. Betänkandena

24 § Kyrkostyrelsen *ska* sända de betänkanden som *ska* behandlas vid det andra kyrkomötessammanträdet under året till alla som har rätt att delta i Kyrkomötets överläggningar. Betänkandena

6 kap. Frågedebatt

1 § Innan Kyrkomötet vid årets andra sammanträde beslutar i något ärende som har beretts av ett utskott <i>skall</i> det hållas en frågedebatt. I frågedebatten får frågor ställas till Kyrkostyrelsen och till ordföranden i en nämnd som har tillsatts enligt bestämmelserna i 10 kap. 6 § kyrkoordningen. En ordförande som fått en fråga får delta i frågedebatten även om han eller hon inte är ledamot av Kyrkomötet eller i Kyrkostyrelsen.	1 § Innan Kyrkomötet vid årets andra sammanträde beslutar i något ärende som har beretts av ett utskott <i>ska</i> det hållas en frågedebatt. I frågedebatten får frågor ställas till Kyrkostyrelsen och till ordföranden i en nämnd som har tillsatts enligt bestämmelserna i 10 kap. 6 § kyrkoordningen.
2 § En ledamot eller en biskop som vill ställa en fråga i frågedebatten <i>skall</i> senast <i>en vecka</i> innan årets andra sammanträde inleds <i>sända frågan</i> till Kyrkomötets ordförande.	2 § En fråga från en ledamot eller en biskop <i>ska</i> senast <i>tolv dagar</i> innan årets andra sammanträde inleds <i>ha inkommit</i> till Kyrkomötets ordförande.

Dessa bestämmelser träder i kraft den 1 januari 2010.

Kyrkomötet
Läronämndens yttrande 2009:2y

Om biskopars ställning i Kyrkomötet

Läronämndens yttrande över skrivelse KsSkr 2009:5 punkt 12.1.1, samt motionerna 2009:1 och 2009:71 om biskoparnas ställning i Kyrkomötet.

Läronämnden vill i frågan hänvisa till sitt tidigare yttrande i samband med antagandet av Kyrkoordningen 1999. I Ln 1999:3 och 2002:6y sägs bland annat

I Läronämndens beredning av ärenden till Kyrkomötet fullgör biskopen sina uppgifter på det nationella planet att i enlighet med 8 kap. paragraf 1 ha ansvar för att evangelium förkunnas rent och klart och för att sakramenten förvaltas i enlighet med kyrkans bekännelse. Det är därutöver följdriktigt i en kyrka med episkopal ordning att biskoparna är med och tar ansvar för alla de frågor som Kyrkomötet behandlar. Att biskoparna inte har skyldighet att ta ställning i alla de frågor som behandlas i Kyrkomötet utgör en särskild problematik.

Förslaget i kyrkostyrelsens skrivelse är förenligt med denna grundsyn och innebär en förstärkning av Läronämndens ställning och ett tydliggörande av biskoparnas ansvar i Kyrkomötet.

Uppsala den 19 augusti 2009

På Läronämndens vägnar

Anders Wejryd, ordförande

Anne-Louise Eriksson, sekreterare

Närvarande: Ärkebiskop Anders Wejryd, ordförande, biskop Ragnar Persenius, biskop Martin Lind, biskop Erik Aurelius, biskop Hans-Erik Nordin, biskop Thomas Söderberg, biskop Sven Thidevall, biskop Antje Jackelén, biskop Carl Axel Aurelius, biskop Esbjörn Hagberg, biskop Tony Guldbrandzén, biskop Hans Stiglund, biskop Caroline Krook, Kajsa Ahlstrand, Edgar Almén, Curt Forsbring, Karin Johannesson, Fredrik Lindström, Jesper Svartvik och Kristin Zeiler.

Kyrkomötet Läronämndens yttrande 2009:3y

Om rösträtt vid biskopsval

Läronämndens yttrande över KsSkr 2009:5 punkt 9, samt motionerna 2009:18, 2009:25 och 2009:54 angående rösträtt vid biskopsval.

Läronämnden vill i frågan om vilka som skall ha rösträtt vid biskopsval hänvisa till sitt tidigare yttrande Ln 2006:5y. Där hänvisas till yttranden från 2002:5y, 2003:2y och 2004:10y där det anförs att

Diakonerna ingår i det treledade ämbetet. De står under biskopens och domkapitlens tillsyn och den ledamot av domkapitlet, och dennes ersättare, som skall vara präst eller diakon, väljs av präster och diakoner tillsammans. Att ge rösträtt åt diakoner vid biskopsval är en konsekvent och naturlig vidareutveckling under förutsättning att balansen mellan vigda och icke-vigda upprätthålls.

Vad gäller motion 25 som behandlar frågan om rösträtt för präster inom EFS kan tilläggas att alla präster är knutna till en biskops och ett domkapitels tillsyn, men i vår kyrka har inte alla präster haft rösträtt i biskopsval utan endast de som har prästerlig befattning i församlingar och stift i Svenska kyrkan.

Uppsala den 19 augusti 2009

På Läronämndens vägnar

Anders Wejryd, ordförande

Anne-Louise Eriksson, sekreterare

Närvarande: Ärkebiskop Anders Wejryd, ordförande, biskop Ragnar Persenius, biskop Martin Lind, biskop Erik Aurelius, biskop Hans-Erik Nordin, biskop Thomas Söderberg, biskop Sven Thidevall, biskop Antje Jackelén, biskop Carl Axel Aurelius, biskop Esbjörn Hagberg, biskop Tony Guldbrandzén, biskop Hans Stiglund, biskop Caroline Krook, Kajsa Ahlstrand, Edgar Almén, Curt Forsbring, Karin Johannessson, Fredrik Lindström, Jesper Svartvik och Kristin Zeiler.

Kyrkomötet
Läronämndens yttrande 2009:9y

Om kyrkoherdens ledningsansvar

Läronämndens yttrande över KsSkr 2009:5, 5 kapitlet, om kyrkoherdens ledningsansvar.

Läronämnden finner att förslaget inte står i strid med Svenska kyrkans tro, bekännelse och lära.

Uppsala den 19 augusti 2009

På Läronämndens vägnar

Anders Wejryd, ordförande

Anne-Louise Eriksson, sekreterare

Närvarande: Ärkebiskop Anders Wejryd, ordförande, biskop Ragnar Persenius, biskop Erik Aurelius, biskop Hans-Erik Nordin, biskop Thomas Söderberg, biskop Sven Thidevall, biskop Antje Jackelén, biskop Carl Axel Aurelius, biskop Esbjörn Hagberg, biskop Tony Guldbrandzén, biskop Hans Stiglund, biskop Caroline Krook, Kajsa Ahlstrand, Edgar Almén, Curt Forsbring, Karin Johannesson, Fredrik Lindström, Jesper Svartvik och Kristin Zeiler.

Kyrkomötet Tillsyns- och uppdragsutskottets yttrande 2009:1y

Styrning och ledning m.m.

Till Organisationsutskottet

Tillsyns- och uppdragsutskottets yttrande över Kyrkostyrelsens skrivelse 2009:05.

Vi har beretts tillfälle att yttra oss över de föreslagna ändringarna i 33, 34 och 57 kap. i kyrkoordningen.

Vi välkomnar preciseringen av bestämmelsen i 33 kap. 9 § om valbarhets- hinder vid anställning eftersom bestämmelsen i sin nuvarande ordalydelse har förorsakat problem vid tillämpningen. Enligt vår mening är det viktigt att bestämmelsen ger möjlighet för förtroendevalda att vara säsongs- eller korttids- anställda i t.ex. ungdomsverksamhet eller kyrkor och på kyrkogårdar vilket till- godoses genom att tjänstgöringsgraden beräknas över en period på fem månader.

Vi välkomnar även förslaget till förändringar av 34 kap. 12 § angående till- sättning av domprost. Förslaget att tillsättningen ska göras av en tillsättnings- nämnd torde enligt vår mening ge goda förutsättningar för det viktiga arbetet med rekrytering av domprost. Förslaget ger bättre förutsättningar för att samsyn ska uppnås mellan stift och domkyrkoförsamling.

Förslaget om förändring av 57 kap. 6 § bedömer vi vara rimligt utifrån det faktum att församlingsinstruktionen anger församlingens övergripande verksam- hetsinriktning vilken bör beslutas av samma organ som beslutar om församlingens budget samt måldokument.

Förslaget om att i 57 kap. 8 § införa en ovillkorad rätt för församlingens kyrkoherde att begära beslutsprövning av församlingens beslut anser vi vara ett gott sätt att bevara balansen i den gemensamma ansvarslinjen mellan förtroende- valda och vinningstjänst.

Vad vi erfar har bestämmelsen i 57 kap. 9 § i praktiken medfört att samma tjänstemän inom stiftsorganisationen får handlägga både beslut och överprövning av ett ärende vilket naturligtvis medför en jävssituation som inte är lämplig. Visserligen kan det medföra en viss rättsosäkerhet då man inte längre kan få ett beslut överprövat i två instanser men fördelarna med förslaget överväger ändå.

Den föreslagna nya bestämmelsen i 57 kap. 20 § bör enligt vår mening kunna ge goda förutsättningar för domkapitlets uppföljande tillsyn.

Sammanfattningsvis tillstyrker vi samtliga Kyrkostyrelsens förslag till ändring- ar i 33, 34 och 57 kap. i kyrkoordningen.

Uppsala den 23 september 2009

På Tillsyns- och uppdragsutskottets vägnar

Erna Arhag, ordförande

Anna Hjärtberg Wernqvist, sekreterare

Beslutande: Erna Arhag, ordförande, Margareta Carlenius, Monika Köpsén, Kerstin Björk, Sigvard Raask, Birgitta Halvarsson, Christina Schnackenburg, Gunnel Wingård Mellqvist, Inger Lif, Lennart Kjellin, Sven-E. Kragh, Hans-Olof Andrén, Torbjörn Bolander, Jan Erik Ågren och Åke Blomqvist.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Sofija Pedersen Videke, Sture Köhler, Jan-Olof Grönlund, Anna-Karin Westerlund, Staffan Holmgren, Emma Hedlundh, Febe Björklund, Karin Långström Vinge, Britta Broman, Bertil Murray och Inger Harlevi.

Biskoparna Hans-Erik Nordin och Antje Jackelén har deltagit i utskottets överläggningar.

Särskilt yttrande av Åke Blomqvist

Mot utredningens förslag att diakonerna – med hänvisning att de ingår i vigningstjänsten – ska få rösträtt vid biskopsval anmäler jag reservation till förmån för nu gällande ordning, dvs. att det bland kyrkligt anställda också fortsättningsvis är de som i vigningstjänsten är prästvigda som har rösträtt vid biskopsval. När kyrkomötet år 1999 beslöt att diakonerna härafter skulle vigas i stiftet av biskop och ingå i kyrkans vigningstjänst hade kyrkostyrelsen i skrivelse föreslagit att diakonerna skulle få rösträtt i biskopsval. Kyrkomötet avslog förslaget och menade att också fortsättningsvis skulle gälla samma ordning som när diakonanstalterna svarade för diakonvigningen. Gudstjänstutskottet betonade vikten av att det nu blev en i kyrkoordningen införd kyrkorättslig reglering av vigningen av diakoner. Regleringen konfirmerade bara något som redan finns var rubriken för avsnitt 4.4 i gudstjänstutskottets betänkande.

Inom FiSK menar vi att det primära med diakonvigningen är löftet att förklara sig villig att med Guds hjälp fullgöra ett livslångt uppdrag och förklara sig stå fast i kyrkans tro, följa kyrkans ordning samt i sitt liv vittna om Guds kärlek och att gå in i ett karitativt uppdrag. Det rimmar illa med demokratiska principer att i en folkkyrka utöka kretsen av anställda som ska ha en avgörande röst vid biskopsval. Motivet att diakonerna numera ingår in den 1999 tillskapade vigningstjänsten är ett konstruerat motiv. För andra anställda inom församlingsvården kan andra bärande motiv anföras för att också de ska tilldelas rösträtt. Utredningens förslag att tilldela diakonerna rösträtt blir alltmer befängt och oöverbärgat. Och är ett sådant förslag överbärgat utifrån den diskussion som förs att flera yrkesgrupper inom församlingsvården ska kunna bli aktuella för en vigning.

Åke Blomqvist

Kyrkomötet Kyrkorättsutskottets yttrande 2009:7y

Styrning och ledning m.m

Till Organisationsutskottet

Kyrkorättsutskottets yttrande över Kyrkostyrelsens skrivelse 2009:5

I skrivelsen föreslås ett stort antal ändringar i kyrkoordningen liksom i Arbetsordning för Kyrkomötet.

Kyrkorättsutskottet har ur kyrkorättslig synpunkt inget att erinra mot förslaget. Dock vill utskottet göra följande påpekanden:

I 4 kap. 7 § har sista stycket fallit bort i texten

I 5 kap. 1 a § ska orden *fram går* skrivas som ett ord.

I 8 kap 9 § 3 st ska ordet *skall* skrivas som *ska*.

Bestämmelsen i 8 kap. 15 § i kyrkoordningen ska kompletteras med *diakon* om dessa föreslås få rösträtt

I 57 kap. 5 § 2 p. torde det vara lämpligt att byta ”samiska, finska” mot ”de nationella minoritetsspråken”.

Vidare saknas datum för ikraftträdande samt erforderliga övergångsbestämmelser.

Arbetsordningen för Kyrkomötet ligger inom det område Kyrkorättsutskottet har att behandla enligt den gällande arbetsordningen. Utskottet har inget att erinra mot de föreslagna ändringarna i denna.

Kyrkorättsutskottet tillstyrker, med ovan angivna påpekanden, de föreslagna ändringarna i såväl kyrkoordningen som arbetsordningen för kyrkomötet.

Uppsala den 24 september 2009

På Kyrkorättsutskottets vägnar

Lars Johnsson, ordförande

Göran Oscarsson, sekreterare

Bengt Stigner, sekreterare

Beslutande: Lars Johnsson, ordförande, Jösta Claeson, Mari Lönnerblad, Jan-Erik Forsberg, Carl Korch, Lennart Andersson, Inger Persson, Stig-Göran Fransson, Sonja Grunselius, Gunnel Lagerkvist, Inger Dafgård, Anders Roos, Karl-Gunnar Svensson, Vivianne Wetterling och Eric Muhl.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Nanna Tranströmer, Jerry Adbo, Irene Gustafsson, Olle Reichenberg, Mikael Hårdig, Ingemar Öberg, Anders Linger, Bo Grafström, Eva Hallström och Rolf Persson.

Biskop Thomas Söderberg har deltagit i utskottets överläggningar.